

Van Waarde

Jaarverslag 2018 NV ROVA Holding

mooi voor
elkaar.

INHOUDSOPGAVE

**Deel
A****3 | VOORWOORD****4 | SAMENVATTING ROVA IN 2018****8 | KERNGEGEVENS**

9 | Financieel

10 | Kerngegevens gemeenten

12 | PROFIEL ROVA

13 | Missie en Visie

14 | MVO Beleidsverklaring

15 | Dienstenportfolio

16 | VERSLAG OVER 2018

17 | Bestuursverslag

24 | Bericht van de raad van commissarissen

**Deel
B****26 | GOVERNANCE**

27 | Corporate Governance

29 | Risicomanagement

31 | Dialoog met belanghebbenden

33 | Risico-overzicht

36 | JAARREKENING 2018

37 | Jaarrekening

63 | Winstbestemming

**Deel
C****64 | OVERIGE GEGEVENS**

65 | Personalia directie

66 | Personalia raad van commissarissen

67 | Personalia ondernemingsraad

68 | Aandeelhoudersoverzicht

69 | Aandeelhoudersrendement

70 | Statutaire doelstellingen

71 | Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

“We zien belangrijke ontwikkelingen op ons afkomen die ons uitdagen om te blijven veranderen.”

Van Waarde

2018 stond voor ROVA in het teken van het ontdekken en het ontwikkelen van nieuwe *waarden*. Als maatschappelijke organisatie willen we steeds weer *van waarde* zijn voor onze gemeenten en hun inwoners. We doen dat met servicegerichte en efficiënte dienstverlening en door voortdurend te streven naar optimalisaties in het gemeentelijk afvalbeheer en het onderhoud van de openbare ruimte. We zien belangrijke ontwikkelingen op ons afkomen die ons uitdagen om te blijven veranderen. Verandering, bijvoorbeeld in de manier waarop wij met natuurlijke grondstoffen omgaan. Maar ook, verandering in productieprocessen en consumptiepatronen, verandering in de manier waarop wij met onze inwoners communiceren en verandering in de manier waarop wij onze leefomgeving inrichten en onderhouden. In het licht van deze maatschappelijke ontwikkelingen hebben we de afgelopen maanden intensieve en boeiende

gesprekken gevoerd met onze medewerkers, toezichthouders, gemeentelijke opdrachtgevers, aandeelhouders en branchegenoten om onze strategie te herijken en de organisatie verder te ontwikkelen. We definieerden nieuwe kern*waarden* voor onze organisatie. We investeerden in innovatie en nieuwe structuren voor het *verwaarden* van ingezamelde grondstoffen. En we zorgden ervoor dat medewerkers en bijzondere doelgroepen hun talenten kunnen blijven ontwikkelen om zo *van waarde* te kunnen blijven voor ons en voor hun omgeving. Kortom, ROVA was én is als altijd volop in beweging. In het voor u liggende jaarverslag nemen wij u graag mee in relevante ontwikkelingen. We nodigen u uit om samen met ons te blijven werken aan een mooie en schone leefomgeving zodat ook toekomstige generaties kunnen genieten van de mooie waarden die moeder aarde ons te bieden heeft.

Victor van Dijk
Algemeen directeur

ROVA IN 2018

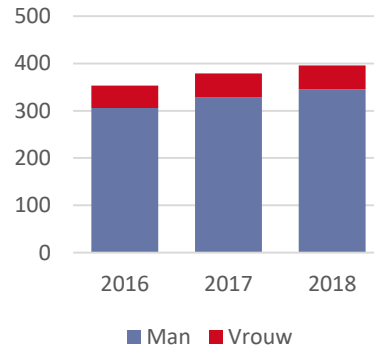
In ons vakgebied **AFVAL & GRONDSTOFFEN** bouwen we gestaag verder aan het terugdringen van de hoeveelheid restafval en het optimaliseren van de inzamelsystemen in onze gemeenten. Want hoewel **82%** van onze gemeenten al beneden de VANG-doelstellingen presteert, zien we nog steeds voldoende mogelijkheden voor verbetering. Verbeterkansen liggen bij het faciliteren van hoogbouwadressen en adressen in compacte stedelijke omgeving. Maar ook in de sfeer van preventie door het verhogen van het bewustzijn van inwoners over de effecten van hun eigen inkoop- en afdankgedrag.

ROVA werkt als maatschappelijke onderneming, samen met gemeenten en inwoners, aan een mooie en schone leefomgeving, nu en in de toekomst.

In 2018 hebben we in nagenoeg alle ROVA-gemeenten weer ons tweejaarlijkse bewonersonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek meten we de tevredenheid van inwoners over het gemeentelijke afvalbeleid en de uitvoering daarvan door ROVA. **De overall klanttevredenheid kwam uit op een rapportcijfer van 7,5** (2016: 7,4). Bijna goed dus, maar voor ons geen reden om tevreden achterover te leunen.

ROVA had op 31 december **396** medewerkers in dienst. 78% hiervan werkt full-time. De verdeling man/vrouw was 87%/13%. De gemiddelde leeftijd bedroeg 46,8 jaar.

Medewerkers per 31/12

5,2% (2017: 4,6%)
Ziekteverzuim

0,93 (2017: 0,89)
Meldingsfrequentie

Het ziekteverzuim over 2018 bedroeg 5,2% en was daarmee hoger dan in 2017. De stijging werd voornamelijk veroorzaakt door de relatief lang aanhoudende griep-epidemie in de eerste twee maanden. We zien dit ook terug in de meldingsfrequentie die met name de eerste maanden hoog was en daarna afvlakte.

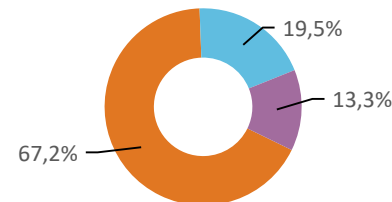
In 2018 maakten 222 scholen gebruik van ons educatieprogramma, de **ROVA Groentour**. Dit programma wordt met een rapportcijfer van 8,6 hoog gewaardeerd door de scholen. Bijna 80% geeft aan volgend jaar weer met een of meerdere klassen op bezoek te komen.

Onder ons eigen label **KOMPAAN** bieden we op diverse manieren werk voor bijzondere doelgroepen.

kompaan

Bijvoorbeeld in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte waar we op structurele basis en jaarrond medewerkers vanuit de sociaal werkvoorzieningschappen aan het werk hebben. Ook bieden we leerwerkervaringsplekken voor bijzondere doelgroepen. Inmiddels hebben we vaste ROVA-medewerkers kunnen 'omscholen' tot leerwerkmeesters voor deze Kompanen.

13,3% van alle uren-productie werd geleverd door bijzondere doelgroepen

■ Vast personeel
■ Inhuur (flexwerk)
■ Bijzondere doelgroepen

23

Aangesloten Gemeenten

Inwoners: **850.974**

Huisaansluitingen: **351.626**

4.951 | 4

Leerlingen in educatieprogramma (deelname 222 scholen)

7,5

Algemene Klanttevredenheid (2016: 7,4)

8,6

Waardering educatieprogramma (2017: 8,6)

mooi voor elkaar.

ROVA IN 2018

€ 80,3

Omzet in mln. euro
(2017: € 76,1)

€ 5,8

Resultaat in mln. euro
(2017: € 7,4)

Gemiddelde
afvalstoffenheffing

€ 174,52

(2017: € 169,95)

Met het uitreiken van een 'Stoel van de Toekomst' aan al onze gemeenten, gaven we de toekomst symbolisch een plek aan alle colleegetafels. Het initiatief www.toekomststoel.nl is gestart door Jan Terlouw en vraagt aandacht voor een duurzame wereld van morgen. Wij geloven dat afdanken verleden tijd is en hergebruik de toekomst heeft. De Stoel van de Toekomst onderstreept die duurzame gedachte.

De transitie naar duurzame gereedschappen en voertuigen is verder uitgebreid naar elektrisch handgereedschap (snoeien, bladblazen, handzagen) en elektrische voertuigen.

Certificatie

ISO9001	✓
ISO14001	✓
MVO Prestatieladder nivo 3	✓
NTA8080	✓
VCA**	✓
Milieuvergunningen op orde	✓
BHV organisatie op orde	✓
RI&E actueel	✓
COS-3000 ROVA diftar proces	✓

15

116

Restafval kg/inw/jr
(2017: 119)

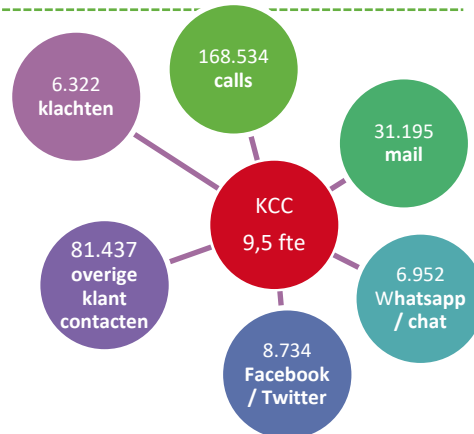

71%

Gemiddeld scheidingspercentage
(2017: 70%)

82%

Aantal ROVA-gemeenten dat VANG-doelen 2020 al heeft bereikt

Via ons klantcontactcentrum bieden we 1-op-1 service bij de afhandeling van vragen, klachten en meldingen. Dit klantcontactcentrum is daarvoor ook in de avonden en op zaterdag bereikbaar, zowel telefonisch als via social media.

Overzicht Mooi Schoon acties in 2018

- 18 deelnemende gemeenten.
- 132 opschoonacties uitgevoerd met in totaal 4.250 deelnemers.
- 347 keer een zwerfafvalkit uitgereikt aan individuele inwoners die een stuk van hun buurt adopteren en zwerfafvalvrij houden.
- 10.250 leerlingen op 162 scholen namen deel aan de Week van Mooi Schoon in april.
- 20.050 leerlingen op 121 scholen deden mee aan de pilot 'Afval scheiden op school'. Onderdeel van dit project was ook het adopteren van een aantal straten of pleinen in de buurt om deze zwerfafvalvrij te maken én te houden.
- Thematische bewustwordingscampagnes gevoerd tijdens Nieuwjaarsvegen, Landelijke Opschoondag, Dag van de Duurzaamheid.
- Inzet van Coach Mooi Schoon ter voorkoming van bijplaatsingen bij ondergrondse verzamelssystemen.

mooi voor elkaar.

ROVA IN 2018

Strategische samenwerkingen

De samenwerking Combinatie Oost-Midwaste-HVC moet zorgen voor kostenverlaging bij de sortering en afzet van PMD en het vinden van innovatieve toepassingen voor gerecyclede plastics. Een eerste succes is de komst van een nieuwe sorteerfabriek voor PMD in Nederland (installatie van Tönsmeier die in Zwolle wordt gebouwd) en de jaarlijkse besparing van ruim 700.000 transportkilometers. Dit succes werd in februari 2019 bekroond met de Circular Award categorie Gemeentes.

In samenwerking met Circulus-Berkel en AVU zoeken we naar nieuwe en betere toepassingen voor ingezamelde grondstoffen. We starten hiervoor de grondstoffenalliantie CirkelWaarde.

Contact met inwoners

Persoonlijk contact met inwoners is erg belangrijk voor ROVA. Bijvoorbeeld bij wijzigingen in het gemeentelijk afvalbeleid. Inwoners vinden het prettig om tijdens bewonersavonden hun vragen, bedenkingen en bezwaren persoonlijk te kunnen bespreken. Wij hechten aan dit persoonlijk contact en streven er naar zoveel mogelijk rekening te houden met de inbreng van inwoners zodat maximaal draagvlak ontstaat.

In 2018 hebben we onze kernwaarden opnieuw gedefinieerd:

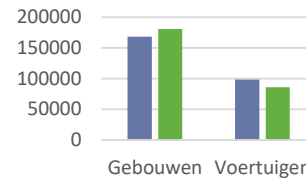
Verbonden ■ Vakmanschap ■ Vooruitstrevend

In de komende jaren gaan we ons nog nadrukkelijker richten op het bewaken en waar nodig verbeteren van de **kwaliteit** van ingezamelde **grondstoffen**. Om afval ook daadwerkelijk als grondstof te kunnen gebruiken, moeten we om te beginnen zorgen voor zuivere fracties.

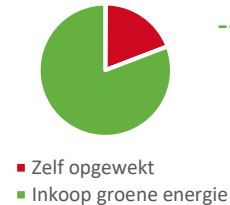

Omdat we bij de inzameling van afval en grondstoffen ook steeds meer gebruik maken van voorzieningen in de openbare ruimte, ontwikkelen we ons steeds verder als partner voor gemeenten bij het beheer en onderhoud van die openbare ruimte. Belangrijke maatschappelijk ontwikkelingen spelen zich in de komende jaren in die buitenruimte af.

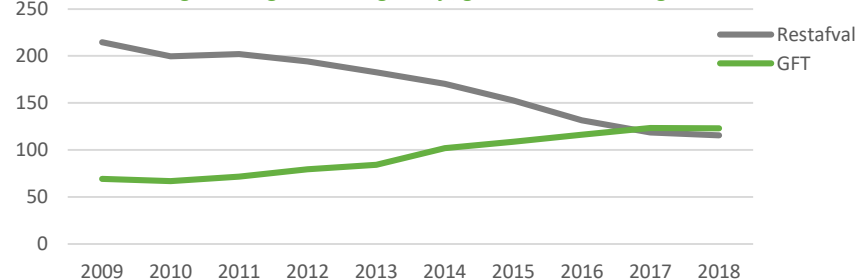
Verbruik groen gas 100% duurzaam opgewekt

Verbruik groene elektriciteit

Ontwikkeling rest- en gft-afval in kg/inw/jr; gemiddeld alle ROVA-gemeenten

Ook in financieel opzicht kijken we met tevredenheid terug op 2018. De omzet steeg naar € 80,3 miljoen (2017: € 76,1) en het resultaat sloot met € 5,8 miljoen ruim boven begroting. **Omzet en winstgevendheid zijn echter geen primaire drijfveren voor ROVA.** Om die reden hebben we de afgelopen jaren stelselmatig gewerkt aan verlaging van tarieven voor onze deelnemende gemeenten. Deze tariefsverlagingen moeten door de organisatie worden inverdiend door onder andere efficiënt en bedrijfsmatig werken, slim samenwerken (benutten van schaalvergroting), succesvol afvalbeleid (minder restafval) en het afsluiten van goede contracten met leveranciers en verwerkers.

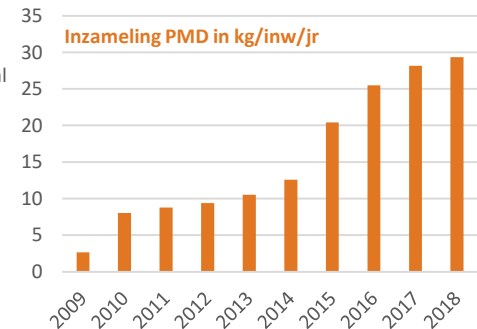
ROVA en gebruik social media

696.100

Bereik op Twitter en Facebook met eigen berichten

241.022

Unieke gebruikers afvalapp

ROVA IN 2018

Bijzondere gebeurtenissen in 2018

Januari – Maart

- Start herziene milieustraat Woudenberg
- Grondverwerving voor herinrichting milieubrenghstation locatie Amersfoort
- Bestuurlijke excursie afval & grondstoffen
- Gemeenteraadsverkiezingen 2018: veel nieuwe raadsleden en nieuwe bestuurders

Juli – September

- Droogte zorgt voor vroege bladruimoperaties en extra activiteiten m.b.t. water geven
- Staatssecretaris Van Veldhoven brengt werkbezoek aan driehoek Zwolle-Deventer-Apeldoorn: afvalscheiding in stedelijk gebied

April – Juni

- Week van Mooi Schoon
- Nieuwe privacywetgeving: ROVA 'AVG-proof'
- Masterclass voor nieuwe bestuurders
- Uitreiking Stoel van de Toekomst aan aandeelhouders
- Ondertekening nieuwe DVO Zwartewaterland voor BOR-dienstverlening

Oktober – December

- Uitvoering Bewonersonderzoek 2018 in ROVA-gemeenten
- Start pilot Afval Bewust (feedback op maat) via afvalapp op smartphone
- Start pilot 'Verpakkingsvrij: het hoeft niet ingewikkeld'
- Introductie GRIP-voertuig: inzameling grof huishoudelijk afval in de wijk
- Lancering landelijke PMD-samenwerking Midwaste, HVC en Combinatie Oost

KERNGEGEVENS

KERNGEGEVENS FINANCIËEL

	2018	2017	2016	2015	2014
Resultaat (x € 1.000)					
Omzet	80.301	76.136	78.850	76.830	75.682
Resultaat na belastingen	5.784	7.441	9.142	6.819	5.697
Vermogen (x € 1.000)					
Balanstotaal	90.533	83.607	86.254	81.912	78.137
Eigen vermogen (excl. uit te keren dividend)	32.516	30.906	28.886	25.785	23.620
Eigen vermogen/balanstotaal	35,9%	36,9%	33,5%	31,5%	30,2%
Aansprakelijk vermogen	42.106	40.496	38.476	36.073	34.588
Aansprakelijk vermogen/balanstotaal	46,5%	48,4%	44,6%	44,0%	44,3%
Omzet verdeeld in 3 omzetgroepen					
Afval en grondstoffen	62,7%	66,1%	67,3%	67,5%	64,1%
BOR	29,2%	27,5%	26,1%	26,6%	27,0%
Overige	8,1%	6,4%	6,6%	5,9%	8,9%

KERNGEGEVENS GEMEENTEN

Gemeente	Huis-aansluitingen	Inwoners	Gemiddelde woning bezetting	Stedelijkheids-klasse	Hoogbouw-klasse	Percentage hoogbouw	Oppervlakte in km ²	Inwoners per km ²
ROVA Regio Achterhoek								
Aalten	11.702	26.962	2,3	4	D	16%	97,03	278
Oost Gelre	12.813	29.672	2,3	4	D	15%	110,12	269
Winterswijk	12.708	28.987	2,3	3	C	22%	138,81	209
ROVA Regio Eemland								
Amersfoort	66.035	155.226	2,4	2	B	36%	63,86	2.431
Bunschoten	8.007	21.266	2,7	4	D	17%	34,81	611
Woudenberg	4.995	13.021	2,6	4	D	17%	36,82	354
ROVA Regio IJssel-Vecht								
Dalfsen	11.552	28.242	2,4	5	D	11%	166,52	170
Dinkelland	10.380	26.291	2,5	5	D	10%	176,82	149
Hardenberg	23.804	60.539	2,5	4	D	13%	317,14	191
Hattem	5.292	12.154	2,3	4	D	17%	24,16	503
Heerde	7.571	18.603	2,5	4	D	16%	80,42	231
Kampen	21.532	53.259	2,5	3	C	24%	161,79	329
Olst-Wijhe	7.527	18.023	2,4	5	D	13%	118,37	152
Ommen	7.117	17.630	2,5	5	D	15%	182,01	97
Raalte	15.473	37.158	2,4	4	D	12%	172,29	216
Staphorst	5.813	16.797	2,9	5	D	14%	135,69	124
Steenwijkerland	19.532	43.768	2,2	4	D	15%	321,59	136
Tubbergen	8.104	21.213	2,6	5	C	22%	147,44	144
Twenterand	13.050	33.903	2,6	4	D	11%	108,14	314
Urk	6.022	20.524	3,4	4	D	9%	11,53	1.780
Westerveld	8.741	19.152	2,2	5	D	7%	282,74	68
Zwartewaterland	8.395	22.468	2,7	4	D	11%	87,86	256
Zwolle	55.461	126.116	2,3	2	B	35%	119,36	1.057
Totaal	351.626	850.974						

*) Stedelijkheidsklasse: 1 = Zeer sterk stedelijk 2 = Sterk stedelijk 3 = Matig stedelijk 4 = Weinig stedelijk 5 = Niet stedelijk
 **) Bron CBS en Rijkswaterstaat

KERNGEGEVENS GEMEENTEN

Gemeente	Inzamelsysteem	Tariefsysteem afvalstoffenheffing	Gem afvalstoffenheffing 2018	Restafval 2018 ¹⁾ kg/inw/jr	Scheidingspercentage	
ROVA Regio Achterhoek						
Aalten		Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie			
Oost Gelre		Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie			47
Winterswijk		Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie			38
ROVA Regio Eemland						
Amersfoort	Regulier alternerend	Gezinsgrootte	€ 116,77	47	84%	
Bunschoten	Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie	€ 137,05	38	89%	
Woudenberg	Diftar, Omgekeerd Fase 1	Volume frequentie	€ 164,61	58	87%	
ROVA Regio IJssel-Vecht						
Dalfsen	Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie	€ 241,00	206	54%	
Dinkelland	Diftar, Omgekeerd Fase 1	Volume frequentie	€ 141,32	48	83%	
Hardenberg	Diftar, Omgekeerd Fase 1	Volume frequentie	€ 187,80	64	83%	
Hatterm	Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie	€ 159,51	56	86%	
Heerde	Diftar, Omgekeerd Fase 1	Volume frequentie	€ 127,47	58	85%	
Kampen	Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie	€ 203,93	101	74%	
Olst-Wijhe	Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie	€ 180,13	51	88%	
Ommen	Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie	€ 170,09	97	81%	
Raalte	Diftar, Omgekeerd Fase 1	Volume frequentie	€ 217,05	75	77%	
Staphorst	Diftar, Laag Frequent	Volume frequentie	€ 144,41	55	87%	
Steenwijkerland	Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie	€ 228,34	60	87%	
Tubbergen	Diftar, Omgekeerd Fase 1	Volume frequentie	€ 151,37	100	75%	
Twenterand	Diftar, Omgekeerd Fase 1	Volume frequentie	€ 172,33	56	87%	
Urk	GEMAC	Gezinsgrootte	€ 168,60	64	84%	
Westerveld	Regulier alternerend	Gezinsgrootte	€ 120,85	65	83%	
Zwartewaterland	Diftar, Omgekeerd Fase 2	Volume frequentie	€ 160,88	76	85%	
Zwolle	Omgekeerd Fase 2	Gezinsgrootte	€ 250,00	207	44%	
		Gezinsgrootte	€ 175,00	163	73%	
		Volume frequentie	€ 143,58	40	87%	
		Gezinsgrootte	€ 252,00	184	52%	
			€ 174,52	116	71%	

¹⁾ Restafval in kilo per inwoner per jaar, exclusief grof huishoudelijk restafval

PROFIEL ROVA

MISSIE EN VISIE

“ROVA werkt als maatschappelijke onderneming samen met gemeenten en inwoners aan een mooie en schone leefomgeving, nu en in de toekomst.”

Dat is de missie waarvoor alle ROVA-collega's zich dagelijks met hart en ziel inzetten. Dat doen we in maximale verbondenheid met onze gemeenten en hun inwoners. Met daadkrachtige en efficiënte uitvoering en met adequate kennis en kunde. Resultaten van ons handelen komen ten gunste van de maatschappij. Wij hechten daarbij aan een open communicatie met alle stakeholders over onze activiteiten en prestaties. Wij zien een goede balans tussen milieudoelen, sociale doelen en economische belangen als voorwaarde om onze continuïteit voor de lange termijn te borgen.

Wij geloven dat mensen zich beter voelen in een omgeving die schoon, heel en veilig is. Waar mensen prettig kunnen wonen, werken en recreëren.

Wij zijn ons bewust van het feit dat natuurlijke grondstoffen steeds schaarser worden en dat we niet in het huidige tempo door kunnen gaan met het verspillen van deze grondstoffen. Daarom zetten wij ons in om nuttige grondstoffen uit het afval te halen om deze zoveel mogelijk opnieuw te kunnen gebruiken. We gaan verder dan de geaccepteerde afvaldoelstellingen voor 2020, want we willen toewerken naar volledig gesloten kringlopen.

Wij zien de effecten van menselijk handelen op klimaat en omgeving. Naast dat we ons inzetten om deze effecten tegen te gaan of te voorkomen, werken we ook aan het opvangen en beheren van die effecten, bijvoorbeeld door rekening te houden met klimaateffecten in het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

Wij geloven dat we mensen kunnen bewegen en uitdagen om hun gedrag in te zetten voor een meer duurzame samenleving als ze ook inzicht hebben in de effecten van hun handelen. Daarom besteden we veel tijd en aandacht aan voorlichting en educatie en betrekken we inwoners bij ons werk.

Wij voelen ons maximaal verbonden met degenen waarvoor wij werken: onze gemeenten en hun inwoners. Die verbondenheid motiveert: je weet niet alleen wat je doet, maar ook voor wie. Door deze verbondenheid maximaal uit te stralen, worden we door gemeenten en inwoners steeds meer gezien als “eigen”.

Wij beschouwen vakmanschap als een van onze belangrijkste kernwaarden. Vakmanschap betekent niet alleen dat we expert zijn in ons vakgebied, maar ook dat we ons voortdurend bijscholen en dat we ambassadeurs zijn voor onze opdrachtgevers.

Wij verbeteren steeds om onze opdracht telkens een beetje beter uit te voeren. Daarmee dragen we bij aan een schonere wereld, nu en in de toekomst. Dat vooruitstrevende geldt voor de organisatie als geheel, voor teams en afdelingen en zeker ook voor individuele medewerkers. We koesteren een verbetercultuur waarin we leren van onze fouten. We staan open voor vernieuwingen.

Onze kernwaarden:

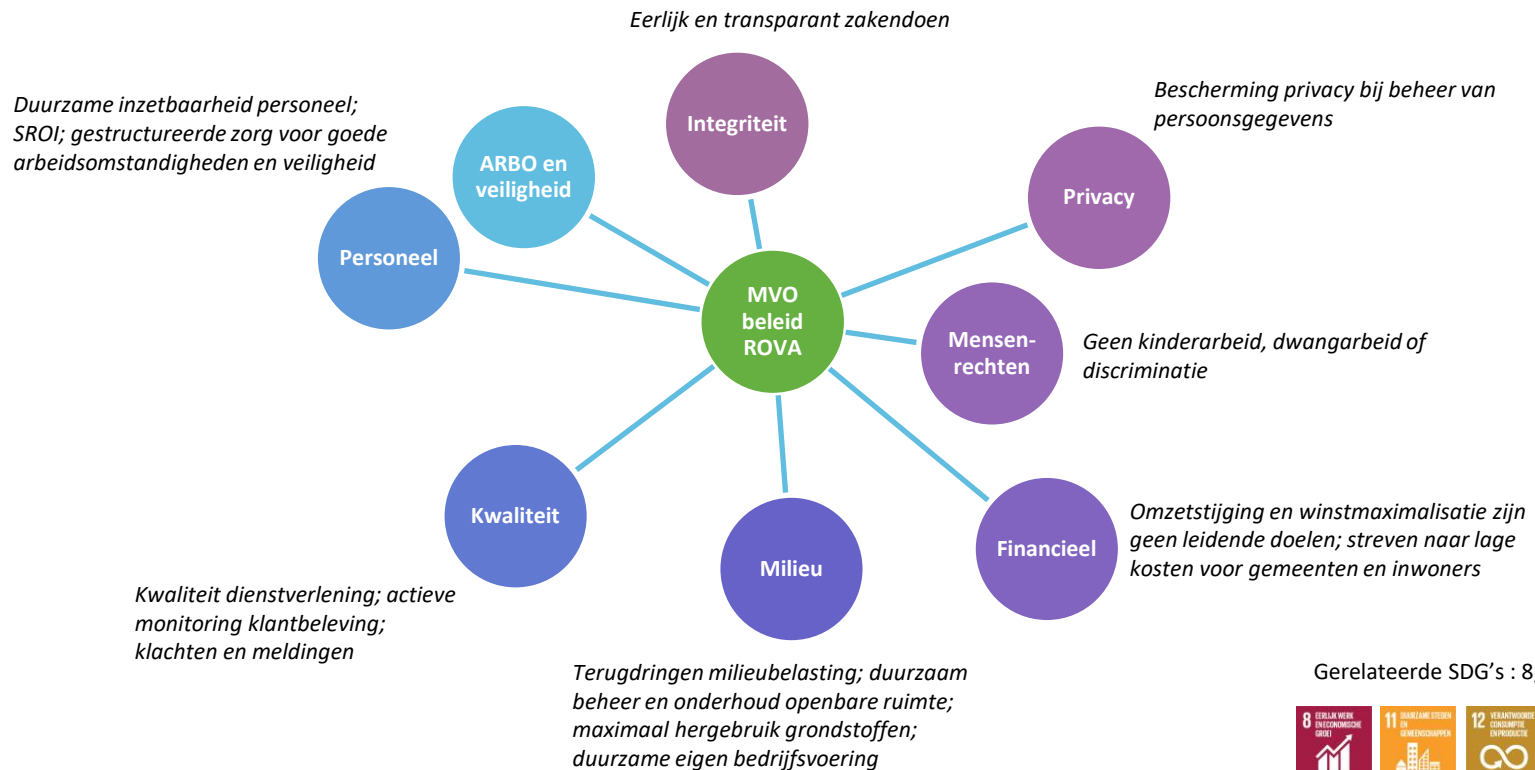
Verbonden ■ Vakmanschap ■ Vooruitstrevend

**mooi voor
elkaar.**

MVO BELEIDSVERKLARING

Als maatschappelijke organisatie werken we vanzelfsprekend volgens geaccepteerde normen en doelen. Om onszelf daarin te toetsen conformeren wij ons aan de MVO-prestatieladder (niveau 3). Op basis van de MVO-indicatoren zoals benoemd in de MVO-prestatieladder bepalen we onze MVO-doelstellingen. Voor al onze activiteiten vormt het voldoen aan geldende wet- en regelgeving als het minimale basisniveau. We streven er voortdurend naar om de organisatie op de genoemde gebieden te verbeteren, mede door onze gecertificeerde managementsystemen (ISO 9001, ISO 14001, VCA** en MVO-prestatieladder) te onderhouden en te verbeteren.

Door het actief uitdragen van onze missie en ons MVO-beleid worden belanghebbenden niet alleen geïnformeerd, maar ook in staat gesteld om ons aan te spreken op de naleving ervan. Bij de verantwoording leggen we een link naar de duurzame ontwikkelingsdoelen van de Verenigde Naties. De volledige MVO-beleidsverklaringen van ROVA worden gepubliceerd op onze website (www.rova.nl/mvobeleid).

DIENSTENPORTFOLIO

Ons dienstenportfolio is verdeeld over drie organisatiepijlers.

Afval & Grondstoffen

- >> Inzamelen en (laten) verwerken van alle huishoudelijke afvalstoffen en grondstoffen
- >> Beheer inzamelmiddelen (uitgifte en beheer van containers en milieupassen, technisch onderhoud, containermanagement)
- >> Beheren van milieubringstations waar huishoudelijke afvalstromen door inwoners kunnen worden aangeboden voor hergebruik en recycling
- >> Beheer contracten met (lokale) kringloopbedrijven

Beheer Leefomgeving

- >> Groenvoorziening
- >> Onderhouden en reinigen van de openbare ruimte zoals straten, parken, plantsoenen
- >> Beheer en onderhoud gemeentelijke sportterreinen (schoon, heel en veilig)
- >> Onderhoud gemeentelijke begraafplaatsen
- >> Schouwen van de leefomgeving
- >> Reinigen van kolken en riolen
- >> Gladheidbestrijding (winterdienst)
- >> Ongediertebestrijding

Beleid & Communicatie

- >> Leveren van kennis en beleidsadviezen (beleidsvoorbereiding en evaluatie)
- >> Databeheer voor gemeentelijke afvalstoffenheffing (Diftar-registratie)
- >> Projectmanagement
- >> Voorlichting aan inwoners en projectgerichte wijkcommunicatie
- >> Grondstof-educatieprogramma basisonderwijs (ROVA Groentour)
- >> Educatie- en participatieprogramma 'Mooi Schoon' gericht op het voorkomen en bestrijden van zwerfvuil (inwoners, onderwijs, wijkplatforms, buurtverenigingen)
- >> Klantenservice (afhandelen van verzoeken en meldingen van inwoners)

VERSLAG OVER 2018

BESTUURSVERSLAG

VAN WAARDE

ROVA werkt als maatschappelijke onderneming, samen met gemeenten en inwoners, aan een mooie en schone leefomgeving, nu en in de toekomst. Dat is de missie waar alle ROVA-collega's zich dagelijks voor inzetten. Dat doen we in verbondenheid met onze gemeenten en hun inwoners. Met daadkrachtige en efficiënte uitvoering en met adequate kennis en kunde. Daarbij anticiperen wij op ontwikkelingen die op ons afkomen en die ons uitdagen tot verandering. Verandering bijvoorbeeld in de manier waarop wij met natuurlijke grondstoffen omgaan. Verandering in productieprocessen en consumptiepatronen. Verandering in de manier waarop wij met onze inwoners communiceren en verandering in de manier waarop wij onze leefomgeving inrichten en onderhouden. Wij zien het als onze kerntaak om dergelijke trends te verkennen en in te schatten om samen met onze gemeenten en inwoners te werken aan de gewenste veranderingen.

STRATEGIE 2025

Zo stond 2018 voor ROVA in het teken van het ontdekken en het ontwikkelen van nieuwe waarden. In het licht van de vele maatschappelijke ontwikkelingen hebben we de afgelopen maanden intensieve en boeiende gesprekken gevoerd met onze medewerkers, toezichthouders, opdrachtgevers, aandeelhouders en branchegeenoten om onze bedrijfsstrategie te evalueren en de organisatie verder te ontwikkelen. In alle gesprekken werden we bevestigd in de betekenis van ROVA voor de gemeenten: naast het zijn van een efficiënte uitvoeringsorganisatie wordt de factor kennis steeds belangrijker. In de aandeelhoudersvergadering van mei 2019 presenteren we onze geactualiseerde strategie waarin zichtbaar zal worden op welke onderdelen we ons de komende jaren gaan richten en versterken. In het verslagjaar 2018 hebben we al laten zien wat dit kan betekenen. Naast investeringen in de eigen organisatie, zoeken we

ook bewust de kracht van samenwerking. Door het aangaan van strategische samenwerkingen met andere publieke partijen, kunnen we onze daadkracht vergroten en tegelijkertijd slim omgaan met belastinggeld. Een eerste voorbeeld betreft de samenwerking die op 6 november werd bekrachtigd tussen zeven publieke afvalorganisaties op het gebied van de sortering en vermarkting van PMD (AREA Reiniging, AVU, Circulus-Berkel, GAD, HVC, Midwaste en ROVA). Deze organisaties vertegenwoordigen samen ongeveer 250 gemeenten. De samenwerking moet zorgen voor kostenverlaging bij de sortering en afzet van PMD en het vinden van innovatieve toepassingen voor gerecyclede kunststoffen. Een eerste succes is de komst van een nieuwe sorteerfabriek voor PMD in Nederland (installatie van Tönsmeier die in Zwolle wordt gebouwd) en de jaarlijkse besparing van ruim 700.000 transportkilometers. Een tweede voorbeeld is de samenwerking tussen ROVA, Circulus-Berkel en AVU onder de noemer CirkelWaarde. Ook deze samenwerking richt zich op het beter verwaarden

van ingezamelde huishoudelijke afvalstoffen. Dat doen we toekomstgericht in het zogenaamde expertisecentrum en economisch in het zogenaamde handelshuis. Naast deze voorbeelden zien we ook mooie samenwerkingen met inwoners, leveranciers en andere ondernemers. Bijvoorbeeld in de sfeer van technische innovaties en verduurzaming van onze bedrijfsvoering.

“...naast het zijn van een efficiënte uitvoeringsorganisatie wordt de factor kennis steeds belangrijker.”

BESTUURSVERSLAG

KERNWAARDEN

In 2018 hebben we onze kernwaarden opnieuw gedefinieerd: *Verbonden, Vakmanschap* en *Vooruitstrevend*. Om als maatschappelijke organisatie van betekenis te kunnen zijn, moeten wij maximaal **verbonden** zijn met degenen voor wie wij werken: onze gemeenten en hun inwoners. Die verbondenheid motiveert: je weet niet alleen wat je doet, maar ook voor wie. Door voortdurend te investeren in deze verbondenheid kunnen we zorgen dat we door gemeenten en inwoners steeds meer worden gezien als “eigen”. In het afgelopen jaar hebben we op verschillende manieren uiting gegeven aan deze verbondenheid. Om te beginnen betrof dat het intensieve introductieprogramma voor nieuwe bestuurders en raadsleden na de gemeenteraadsverkiezingen van maart 2018. Naast een persoonlijke kennismaking hebben we ook een bijdrage geleverd om deze bestuurders en raadsleden snel bekend te maken met de beleidsdomeinen afval en beheer fysieke leefomgeving. We hebben dat gedaan in de vorm van masterclasses, raadsbezoeken en schriftelijke documentatie.

Vakmanschap drukt de ontwikkeling uit die onze medewerkers voortdurend doormaken. Door technologische innovaties zijn de beroepen bij ROVA fors geëvolueerd in de tijd. Daarbij staat vakmanschap overigens niet alleen voor de vakinhoud maar ook voor de ambassadeursfunctie naar onze inwoners. **Vooruitstrevend** zijn we als

organisatie en dat verwachten we ook van onze medewerkers. Dit jaarverslag getuigt daarvan.

AFVAL & GRONDSTOFFEN

Van Afval naar Grondstof

In het domein Afval & Grondstoffen bouwen we gestaag verder aan het terugdringen van de hoeveelheid restafval en het optimaliseren van de inzamelsystemen in onze gemeenten. Want hoewel 82% van onze gemeenten al beneden de VANG-doelstellingen presteert, zien we nog steeds voldoende mogelijkheden voor verbetering. Verbeterkansen liggen bij het faciliteren van hoogbouwadressen en adressen in compacte stedelijke omgeving. Maar ook in de sfeer van de gedragsverandering van inwoners: Zijn we ons voldoende bewust van ons afdankgedrag? Hebben we voldoende aandacht voor preventie en het tegengaan van verspilling? Hoe gaan we om met het gebruik van inzamelmiddelen? Hoe voorkomen we het illegaal bijplaatsen van afval bij de wijkverzamelcontainers? Hoe bewaken we de kwaliteit van ingezamelde herbruikbare grondstoffen? Dit zijn belangrijke vragen waar we in 2018 aan werkten en die ook de komende jaren volop actueel zijn.

In de gemeenten Amersfoort, Olst-Wijhe, Westerveld en Zwolle werkten we aan het implementeren van nieuw afvalbeleid. Gezien de omvang en stedelijke complexiteit, vragen de projecten in Amersfoort en Zwolle veel aandacht van onze projectorganisatie en

uitvoering. Wijk voor wijk worden de voorzieningen in deze gemeenten aangepakt, met telkens weer een intensief communicatietraject naar de betreffende inwoners om hen mee te nemen in de veranderingen.

“In het afgelopen jaar hebben we wat dat betreft al goede ervaringen opgedaan met de inzet van een afvalcoach die actief in gesprek gaat met inwoners over de manier waarop zij afval beter kunnen scheiden.”

Binnen deze projecten leveren we zoveel mogelijk maatwerk en zoeken we ook telkens naar innovaties. Wat te denken van het GRIP-voertuig dat we in het najaar van 2018 in Zwolle presenteerden? Met het GRIP-voertuig (GRondstoffen Inlever- en informatie Punt), brengen we de voorziening voor het scheiden van grof huishoudelijke afvalstoffen dichterbij onze inwoners. De eerste ervaringen zijn zeer positief: inwoners weten het inzamelpunt goed te vinden en waarderen de service. In Raalte en Zwolle startten we de proef Afval Bewust. In dit project bieden we inwoners de mogelijkheid om met hun smartphone de ondergrondse containers te openen waarna ze direct feedback krijgen over hun afvalprofiel in relatie tot het gemiddelde in de wijk of hun eigen doelstellingen. Hiermee stimuleren we het bewustzijn bij inwoners om daarmee hun afdankgedrag aan te passen. In 2019 evalueren we deze proef.

BESTUURSVERSLAG

In de minder stedelijke gemeenten zoals Olst-Wijhe en Westerveld hebben we ons vooral gericht op het ontmoedigen van restafval door verlaging van de inzamelfrequentie (zogenaamd 'laag frequent model') of het verder doorvoeren van de principes van omgekeerd inzamelen (ook in buitengebied).

Kwaliteit grondstoffen

In de komende jaren gaan we ons nog nadrukkelijker richten op het bewaken en waar nodig verbeteren van de kwaliteit van ingezamelde grondstoffen. Om afval ook daadwerkelijk als grondstof te kunnen gebruiken, moeten we om te beginnen zorgen voor zuivere fracties. Helaas constateren we dat ingezamelde grondstoffen soms ongewenste vervuiling bevatten waardoor de recycling van deze grondstoffen wordt gehinderd. Intensieve voorlichting, maar ook gerichte handhavingsacties, moeten deze vervuiling tegengaan. In het afgelopen jaar hebben we wat dat betreft al goede ervaringen opgedaan met de inzet van een afvalcoach die actief in gesprek gaat met inwoners over de manier waarop zij afval beter kunnen scheiden.

Grof huishoudelijk afval

In de komende jaren zullen we ook verder werken aan het verbeteren van de inzamelmogelijkheden voor herbruikbare fracties in het grof huishoudelijk afval (GHA) en bijzondere afvalstoffen zoals asbest. Bij de brengstations voor GHA zullen we ons zoveel mogelijk richten op het scheiden van herbruikbare en

niet-herbruikbare stromen. Waar mogelijk gestimuleerd via financiële prikkels (gratis vs. betaald). In 2018 is een aantal gemeenten al gestart met gratis inname van asbest voor particulieren (tot een maximum van 35 m²) om daarmee ongecontroleerde verwijdering tegen te gaan.

Raamovereenkomst verpakkingen

Ook in 2018 ging weer veel aandacht uit naar de landelijke discussie over de Raamovereenkomst Verpakkingen. Ministerie, gemeenten en het verpakkend bedrijfsleven werken binnen deze raamovereenkomst samen bij het inzamelen en recyclen van verpakkingen. De vele knelpunten die in deze nog relatief jonge markt worden ervaren, zorgen voor veel discussies tussen partijen. Deze discussies gaan vooral over de kwaliteit en samenstelling van ingezamelde verpakkingen, de hoogte van vergoedingen en de wederzijdse verantwoordelijkheden. Deze discussies strekken zich voor een deel uit over meerdere jaren vanaf 2015 en kunnen inmiddels substantiële gevolgen hebben voor gemeenten. Dat was onder meer de reden dat gemeenten zich in de ledenvergadering van VNG in juni 2018 unaniem uitspraken voor een verstevigde inzet op dit dossier vanuit VNG. Dit heeft eind 2018 geleid tot de oprichting van het Platform Ketenoptimalisatie waarin VNG en het verpakkend bedrijfsleven gaan samenwerken aan het oplossen van knelpunten in de keten en het verbeteren van de recycling van verpakkingen. Het streven is om begin

tweede kwartaal 2019 uitzicht te bieden aan gemeenten over kwaliteitseisen, vergoedingen en contracttermijnen. Namens haar gemeenten neemt ROVA actief deel in de werkgroepen van dit platform.

Voorlichting en educatie

Wij geloven dat we mensen kunnen stimuleren om duurzamer te leven door ze meer inzicht te geven in de effecten van hun eigen handelen en door praktische oplossingen aan te dragen. Daarom besteden we veel tijd en aandacht aan voorlichting en educatie en betrekken we inwoners bij ons werk. Zo zoeken we bij de implementatie van nieuw beleid zoveel mogelijk de directe interactie met bewoners via bewonersavonden (wijk voor wijk). Via ons klantcontactcentrum bieden we 1-op-1 service bij de afhandeling van vragen, klachten en meldingen. Dit klantcontactcentrum is daarvoor ook in de avonden en op zaterdag bereikbaar, zowel telefonisch als via social media. Via onze gemeentecommunicatie (website, afvalapp, flyers, et cetera) informeren we inwoners over mogelijkheden voor afvalpreventie en afvalscheiding. Omdat gedragsverandering een steeds belangrijker thema wordt, doen we onderzoek naar nieuwe communicatiemogelijkheden. Een mooi voorbeeld daarin is het initiatief dat we samen met gemeente Zwolle namen ter bevordering van verpakkingsvrij winkelen (www.rova.nl/verpakkingvrij).

BESTUURSVERSLAG

Om meer duidelijkheid te bieden bij inzameling van herbruikbare fracties in de wijken hebben we in 2018 al onze onder- en bovengrondse containers voorzien van nieuwe bestickering met eenduidige aanduidingen van de verschillende fracties.

Klantwaardering

In 2018 hebben we in nagenoeg alle ROVA-gemeenten weer ons tweejaarlijkse bewonersonderzoek uitgevoerd. In dit onderzoek meten we de tevredenheid van inwoners over het gemeentelijke afvalbeleid en de uitvoering daarvan door ROVA. De overall tevredenheid kwam uit op een rapportcijfer van 7,51 (2016: 7,44). Een ruime voldoende dus, maar voor ons geen reden om tevreden achterover te leunen. Wij streven naar een hogere klanttevredenheid en zijn dan ook vooral geïnteresseerd in verbeterpunten. Uit het onderzoek kunnen we afleiden dat er verbeterpotentieel ligt bij: hoogbouwaansluitingen (inwoners waarden de service hier met een 7,3; dus iets lager dan bij laagbouw); inzameling PMD (frequentie en onduidelijkheid over samenstelling) en netheid en reinheid van wijkcontainers.

“Wij streven naar een hogere klanttevredenheid en zijn dan ook vooral geïnteresseerd in verbeterpunten.”

Interessant is om te zien dat de waardering van inwoners eerst iets daalt direct na een systeemwijziging (invoering diftar of omgekeerd inzamelen), maar dat kort daarna de waardering toch weer stijgt naarmate men langer gebruik maakt van het nieuwe systeem.

FYSIEKE LEEFOMGEVING

Mede doordat we bij de inzameling van afval en grondstoffen ook steeds meer gebruik maken van voorzieningen in de openbare ruimte, ontwikkelen we ons steeds verder als partner voor gemeenten bij het beheer en onderhoud van die openbare ruimte. Belangrijke maatschappelijk ontwikkelingen spelen zich in de komende jaren in die buitenruimte af. Denk aan het opvangen van klimaateffecten (droogte, wateroverlast, hittestress), het bevorderen van biodiversiteit, bijdragen aan (mentale) gezondheid door goede groene voorzieningen (luchtkwaliteit) en bereikbaarheid openbare voorzieningen). Met het oog op de verdere doorontwikkeling van onze BOR-praktijk (beheer openbare ruimte), verwelkomden we in 2018 de gemeente Zwartewaterland als nieuwe opdrachtgever én aandeelhouder BOR. Na een succesvolle proef waarbij we de buitendienst van de gemeente en de BOR-afdeling van ROVA als een twee-eenheid lieten functioneren, werd besloten deze samenwerking te bekrachtigen in een nieuwe dienstverleningsovereenkomst.

In 2018 merkten we ook hoe groot de invloeden van het weer kunnen zijn op de BOR-werkzaamheden. Deze bepalen in hoge mate de inzet van onze uitvoering. Afgelopen zomer betrof dat met name de droogte als gevolg van de lange, warme zomer. Hierdoor verschoven werkzaamheden, moesten we water geven in plaats van maaien en konden we al in augustus een eerste bladruimactie starten. Dit vroeg flexibiliteit van onze organisatie die we prima hebben kunnen bieden. In de samenwerking met Winterswijk en Zwolle hebben we weer mooie projecten gerealiseerd. We werkten aan nieuwe afspraken over veilig werken langs de weg; we moesten noodgedwongen veel bomen kappen in verband met de essentaksterfte; we ontwikkelden taakbladen waarin we onze werkzaamheden per activiteit inzichtelijk maakten zodat opdrachtgever en opdrachtnemer daarover het goede gesprek kunnen voeren en we voerden proeven uit in het kader van duurzaam beheer zoals het zonder chemische bestrijdingsmiddelen onderhouden van sportvelden en het op natuurlijke wijze bestrijden van de eikenprocessierups.

Mooi Schoon

Omdat inwoners als expert van hun eigen leefomgeving kunnen worden gezien, betrekken we de inwoners ook steeds meer bij het beheer en onderhoud. Naast actieve communicatie over het reguliere onderhoud in de wijk, gaat het dan ook vooral over het schoonhouden van de eigen buurt.

BESTUURSVERSLAG

Aansprekende voorbeelden daarvan waren er ook dit jaar weer binnen ons programma *Mooi Schoon*. Kern van dit programma is 'schone straten' door het voorkomen en bestrijden van zwerfafval. Dit bereiken we door voorlichting, educatie en het organiseren en faciliteren van buurtprojecten.

Overzicht Mooi Schoon acties in 2018

- 132 opschoonacties met in totaal 4.250 deelnemers.
- 347 zwerfafvalkits uitgedeeld aan inwoners die een stuk van hun wijk adopteren.
- 10.250 leerlingen op 162 scholen meegedaan aan de Week van Mooi Schoon.
- 20.050 leerlingen op 121 scholen in 18 gemeenten meegedaan aan de pilot 'Afval scheiden op school'. Onderdeel van dit project was ook het adopteren van een aantal straten of pleinen in de buurt om deze zwerfafvalvrij te maken én te houden.
- Thematische bewustwordingscampagnes gevoerd tijdens Nieuwjaarsvegen, Landelijke Opschoondag, Dag van de Duurzaamheid.
- Inzet van Coach Mooi Schoon ter voorkoming van bijplaatsingen bij verzamelsystemen.

Verduurzaming bedrijfsvoering

In de volle breedte van de ROVA-organisatie werken we aan verduurzaming. Zo ook in de BOR-praktijk. Hier is een transitie ingezet naar elektrisch handgereedschap (snoeien, bladblazen, handzagen) en elektrische voertuigen. Deze transitie zullen we de

komende jaren verder doorzetten. In 2018 startten we de aanbesteding voor de realisatie van een zonnepark van 6MW op onze stortplaats Bovenveld. Verder waren we betrokken bij de ontwikkeling van een elektrische zijlader die we vanaf 2019 zullen gaan demonstreren.

PERSONEEL EN ORGANISATIE

Ook in 2018 hebben we weer volop geïnvesteerd in doorontwikkeling van medewerkers en van de organisatie. In ons personeelsbeleid hebben we als doelstelling dat medewerkers én bijzondere doelgroepen hun talenten kunnen blijven ontwikkelen om zo **van waarde** te kunnen blijven voor ons en voor hun omgeving. Zo organiseerden wij een meerdaags programma persoonlijk leiderschap dat door een groot deel van het management en middenkader is gevolgd. We voerden een organisatiewijziging door in de afdeling Uitvoering waarbij onze planners een directere verantwoordelijkheid hebben gekregen in het organiseren van het werk en de aansturing van de medewerkers. We legden daarmee verantwoordelijkheden lager in de organisatie in de overtuiging dat onze vakmensen uitstekend in staat zijn hun werk te overzien en te organiseren. Door aanpassing in de organisatie en door vertrek van medewerkers waren we in staat om drie nieuwe regiomanagers te werven voor onze uitvoerende vestigingen. Ook deze nieuwe vakmensen brengen nieuw elan in de organisatie en versterken ROVA met hun kennis. In de Regio IJssel-Vecht stelden we een aparte regiomanager aan voor aansturing van de

BOR-praktijk. Dit vanwege de omvang van het takenpakket in combinatie met de afvalgerelateerde werkzaamheden.

“In ons personeelsbeleid hebben we als doelstelling dat medewerkers én bijzondere doelgroepen hun talenten kunnen blijven ontwikkelen om zo van waarde te kunnen blijven voor ons en voor hun omgeving.”

Met de medewerkers van ons klantcontactcentrum werkten we aan teamontwikkeling zodat zij als zelforganiserend team hun werkzaamheden kunnen organiseren en uitvoeren.

In het kader van duurzame inzetbaarheid introduceerden we een generatieregeling voor oudere medewerkers en de mogelijkheid voor bedrijfsmaatschappelijk werk. We ontwikkelden nieuw verzuimbeleid en hebben de standaard functioneringsgesprekken afgeschaft. In 2019 starten we in de plaats daarvan met een vrijere aanpak die we 'in gesprek' noemen. Doelstelling daarvan is om medewerker en zijn of haar leidinggevende meer ruimte te geven voor een open gesprek over functioneren en persoonlijke ontwikkeling. In 2018 hebben we opnieuw een participatieklas kunnen samenstellen waarin we mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt op weg helpen in verdere scholing en het opdoen van werkervaring om daarmee hun kans op de arbeidsmarkt te vergroten. Ook in 2019 zetten we deze aanpak voort.

BESTUURSVERSLAG

Tot slot vermelden we hier de herijking van onze kernwaarden. Om zichtbaar te maken dat we een organisatie in ontwikkeling zijn, hebben we met een groep van ongeveer 30 medewerkers uit alle geledingen van de organisatie nieuwe kernwaarden gedefinieerd. Deze kernwaarden vormen ons interne kompas en geven aan onze externe omgeving aan op welke waarden wij aanspreekbaar zijn: verbonden, vakmanschap en vooruitstrevend.

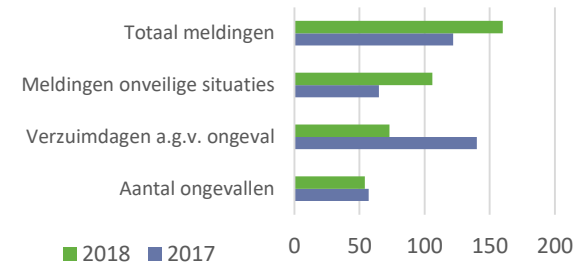
Ondernemingsraad

Ook in 2018 hebben we weer op goede wijze kunnen samenwerken met de Ondernemingsraad. Naast de geplande periodieke overlegvergaderingen, waarbij in twee vergaderingen ook een delegatie van de raad van commissarissen aanwezig was, waren er ook vele tussentijdse overlegmomenten, onder andere in verschillende werkgroepen. Er was genoeg te bespreken want de organisatie is goed in beweging. Belangrijke onderwerpen waren: onze adviesaanvragen met betrekking tot de organisatieverandering in de afdeling Uitvoering en de strategische samenwerking in CirkelWaarde. Maar ook onderwerpen als: de implementatie van de nieuwe CAO; de actualisatie van onze strategische visie; de invloed van de nieuwe privacyrichtlijn (AVG); de implementatie van de nieuwe kernwaarden; het introductieprogramma voor nieuwe bestuurders en raadsleden; de actualisatie van diverse bedrijfsregelingen zoals het verzuimprotocol, de generatieregeling en de

systematiek voor functioneringsgesprekken. Leden van de OR hebben meegedacht en geadviseerd met betrekking tot de totstandkoming van een nieuw kledingpakket en de roostersystematiek. We spreken onze waardering uit voor de manier waarop de OR-leden hun medezeggenschapstaak uitvoeren en daarvoor de dialoog zoeken.

Kwaliteit, arbo, milieu en veiligheid

Onze afdeling KAMV bewaakt de naleving van alle interne en externe wet- en regelgeving, processen, protocollen en bedrijfsreglementen met betrekking tot de thema's kwaliteit, arbo, milieu, veiligheid en maatschappelijk verantwoord ondernemen. In de afgelopen jaren hebben we extra aandacht geschonken aan het thema veiligheid. Via werkoverleggen en andere interne communicatiekanalen proberen we elkaar scherp te houden op dit thema. Door een meldingsplicht voor (bijna)ongevallen en onveilige/ongezonde situaties wordt zicht gehouden op onveilige situaties en grijpen we in om ongevallen te voorkomen. Het melden wordt actief gestimuleerd. We zien hierdoor dat het aantal meldingen fors toeneemt in 2018 hetgeen een uiting is van de alertheid en bewustwording bij de medewerkers. Een ander mooi voorbeeld betreft onze samenwerking met Veilig Verkeer Nederland waarin we de gevaren van de dodehoek bij vrachtwagens demonstreren op scholen. Behalve voor de scholieren gaat hier ook voor onze chauffeurs een belangrijk signaal uit.

Certificeringen

ISO9001	✓
ISO14001	✓
MVO Prestatieladder nivo 3	✓
NTA8080	✓
VCA**	✓
Milieuvergunningen op orde	✓
BHV organisatie op orde	✓
RI&E actueel	✓
COS-3000 ROVA diftar proces	✓

BESTUURSVERSLAG

Wij stellen vast dat de organisatie in compliance is met wet- en regelgeving en vergunningen. Alle inspecties van veiligheidsadviseurs, handhavers bevoegd gezag en inspectie SZW zijn met goed gevolg doorstaan. Op diverse werkplekken zijn arbeidshygiënische onderzoeken uitgevoerd om de belasting van de medewerkers te toetsen. Waar nodig zijn aanpassingen doorgevoerd. Alle vergunningen zijn actueel.

Privacybescherming

De Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) die met ingang van 25 mei 2018 van kracht is geworden, heeft ook binnen ROVA tot noodzakelijke aanscherpingen en aanpassingen geleid. Hoewel we met de meeste gemeenten en relevante leveranciers al verwerkersovereenkomsten hadden gesloten, hebben we deze met de komst van de AVG waar nodig aangescherpt. Ook in de registratie van afvalgegevens in niet-difitar gemeenten leidde de komst van de AVG tot aanpassingen. De organisatie was tijdig 'AVG-proof', maar dat laat onverlet dat we via onze functionaris gegevensbescherming en onze communicatie-afdeling het onderwerp voortdurend actueel proberen te houden om elkaar scherp te houden over het belang van privacybescherming.

RESULTAAT EN VOORUITBLIK

In dit bestuursverslag hebben wij u een indruk

gegeven van onze activiteiten in het afgelopen jaar. Een jaar dat wij met tevredenheid afsluiten. Er is veel werk verzet en we hebben weer mooie resultaten bereikt. Vooral dankzij de enthousiaste en deskundige inzet van onze medewerkers, maar zeker ook dankzij de goede samenwerking met onze gemeenten en hun inwoners. We hebben ons vizier inmiddels gericht op het jaar 2025. We zijn volop bezig met het actualiseren van onze strategie en het realiseren van onze duurzaamheidsdoelen. Belangrijke thema's voor de komende jaren zijn: het optimaliseren van onze inzamelsystemen, het verbeteren van de kwaliteit van ingezamelde grondstoffen, het vinden van nieuwe duurzame toepassingen voor deze grondstoffen, het verstevigen van onze BOR-praktijk waarbij we rekening houden met uitdagingen rond klimaat, biodiversiteit en energie en het verder verduurzamen van onze bedrijfsmiddelen. Kortom, mooie en uitdagende thema's waar we graag aan werken.

Ook in financieel opzicht kijken we met tevredenheid terug op 2018. De omzet steeg naar € 80,3 miljoen (2017: € 76,1) en het resultaat sloot met € 5,8 miljoen ruim boven begroting. Omzet en winstgevendheid zijn echter geen primaire drijfveren voor ROVA. Om die reden hebben we de afgelopen jaren stelselmatig gewerkt aan verlaging van tarieven voor onze deelnemende gemeenten. Deze tariefsverlagingen moeten door de organisatie worden inverdiend door onder andere efficiënt en bedrijfsmatig werken, slim

samenwerken (benutten van schaalvergroting), succesvol afvalbeleid (minder restafval) en het afsluiten van goede contracten met leveranciers en verwerkers. De noodzaak tot kostenbewustzijn in met name de uitvoerende diensten wordt daarbij steeds belangrijker omdat we een aantal kostenposten de komende jaren zien stijgen (personeel, afvalverwerking, transport, uitvoering BOR). Net als voorgaande jaren zien we ook de post vennootschapsbelasting terug in onze winst- en verliesrekening. Dit is het gevolg van nieuwe wetgeving. Bij het vaststellen van deze jaarrekening is rekening gehouden met de afdracht van Vpb volgens de concept vaststellingsovereenkomst die we daarvoor hebben bereikt met het Ministerie van Financiën.

Zwolle, 2 april 2019

Directie NV ROVA Holding

Drs. V.E. (Victor) van Dijk,
algemeen directeur (statutair)

Drs. M.W. (Marco) van Lente RA,
directeur financiën en middelen

BERICHT RAAD VAN COMMISSARISSEN

AAN ONZE AANDEELHOUDERS

Voor u ligt het jaarverslag NV ROVA Holding over het boekjaar 2018. Dit jaarverslag bevat de jaarrekening over 2018 die is voorzien van een goedkeurende controleverklaring van Mazars in overeenstemming met artikel 24 van onze statuten. In dit jaarverslag hebben we ook ons voorstel opgenomen voor de resultaatbestemming. Wij stellen de Algemene vergadering van Aandeelhouders voor om de hierbij aangeboden jaarrekening vast te stellen en akkoord te gaan met het voorstel omtrent de resultaatbestemming. Ook stellen wij de Algemene vergadering van Aandeelhouders voor om de directie te dechargeren voor het in 2018 gevoerde bestuur en de leden van de RvC te dechargeren voor het over 2018 gehouden toezicht.

STRATEGIEVERKENNING

Het verslagjaar stond voor een belangrijk deel in het teken van de actualisatie van de ondernemingsstrategie. Een goed gebruik binnen ROVA is dat we iedere vijf jaar met alle betrokken actoren een evaluatie uitvoeren op de koers van de organisatie in het licht van te verwachten maatschappelijke ontwikkelingen. We hebben actief onze bijdrage geleverd aan het door de directie uitgestippelde strategietraject waarbij alle betrokkenen (directie, management, aandeelhouders, opdrachtgevers, contactambtenaren en ondernemingsraad) relevante externe invloeden in kaart gebracht hebben gebracht en gewogen. Van daaruit zijn de accenten gelegd voor de doorontwikkeling van ROVA. Als onderdeel van dit proces hebben we een interessante strategiesessie gehad onder leiding van futuroloog professor Wim de Ridder en brachten we een werkbezoek aan het tevens publieke afvalbedrijf HVC. De bevindingen van dit alles worden door de directie vastgelegd in een strategiedocument dat in mei 2019 ter

vaststelling aan de deelnemende gemeenten wordt aangeboden.

TOEZICHT

In 2018 vergaderde de RvC regulier vier keer plenair en tweemaal is de Auditcommissie bijeen geweest. Bij alle vergaderingen was de directie vertegenwoordigd. Tweemaal heeft een delegatie van de RvC een overlegvergadering bijgewoond van directie en Ondernemingsraad. Ook was de Raad voltallig aanwezig bij de aandeelhoudersvergaderingen. In het kader van de controle op de jaarrekening heeft de Auditcommissie tweemaal overleg gevoerd met de externe accountant. Daarnaast was de externe accountant ook aanwezig bij de bespreking van de concept jaarrekening in de plenaire RvC.

2018 IN BEELD

Naast de bespreking van de reguliere bedrijfsrapportages en de hiervoor genoemde strategieontwikkeling, is veel aandacht besteed

aan de uitdagingen bij het verwaarden van ingezamelde grondstoffen. Hiervoor heeft ROVA in 2018 de basis gelegd voor twee strategische samenwerkingen. Als eerste betreft dat een landelijke samenwerking in de sortering en recycling van plastic verpakkingen. Dit blijft een onderwerp dat veel aandacht vraagt van ons en van onze gemeenten. Zowel door de impact op de gemeentelijke infrastructuur en de inspanningen van inwoners, als door de administratieve en financiële complexiteit. Eind 2018 ondertekende ROVA tezamen met haar partners in Combinatie Oost een samenwerkingsovereenkomst met Midwaste en HVC om in deze keten zoveel mogelijk de krachten en kennis te bundelen. Een tweede strategische samenwerking betreft die in CirkelWaarde, tezamen met Circulus-Berkel en AVU. Vanuit de Raad hebben we kritisch meegekeken in deze ontwikkeling en zien we de meerwaarde van samenwerking.

BERICHT RAAD VAN COMMISSARISSEN

Een ander belangrijk terugkerend thema was de doorontwikkeling van de BOR-praktijk van ROVA. Na de strategische keuze in 2010 om de dienstverlening te verbreden naar het onderhoud van de openbare ruimte, is met een aantal gemeenten een DVO-uitbreiding overeengekomen. De wens bestaat om de opgedane kennis en ervaring in meer ROVA-gemeenten toe te kunnen passen. In 2018 werden nieuwe afspraken bekrachtigd met de gemeente Zwartewaterland en trad Zwartewaterland toe als C-aandeelhouder. Met een aantal andere gemeenten worden verkennende gesprekken gevoerd. Wij volgen deze ontwikkeling nauwgezet vanwege de impact op en benodigde doorontwikkeling van de organisatie. In deze doorontwikkeling van de organisatie zijn in het verslagjaar verdere stappen gezet. Naast het actualiseren van kernwaarden en het doorlopen van een uitgebreid leiderschapsprogramma, zijn in de afdeling Uitvoering enkele organisatorische wijzigingen aangebracht. Deze hebben te maken met de uitbreiding van de BOR-praktijk en het verstevigen van de rol van de planners in de dagelijkse operationele aansturing.

Met het oog op de verduurzaming van onze eigen bedrijfsvoering en het leveren van een maatschappelijke bijdrage aan de energietransitie, hebben we onze goedkeuring gegeven aan het voorstel van de directie om een zonnepark te realiseren op stortplaats Bovenveld in Hardenberg. Na het binnenhalen van de benodigde SDE+-subsidie

en de omgevingsvergunning, is gestart met het aanbesteden van het inkooptraject. Het streven is om in 2019 te starten met de realisatie.

Tot slot noemen we hier nog de ontwikkelingen rondom de vennootschapsbelasting. Door de Wet modernisering Vpb-plicht overheidsondernemingen, zijn overheidsondernemingen sinds 2016 belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting (Vpb). De uitwerking daarvan op organisaties als ROVA is lange tijd onduidelijk geweest, maar heeft eind 2018 - mede door inzet van ROVA - geleid tot een branchebrede afspraak met de Belastingdienst. In de jaarrekening van 2018 kunnen we daardoor voor het eerst met zekerheid de effecten van deze wetswijziging opnemen.

GOVERNANCE

Voor de samenstelling van de Raad verwijzen wij u naar pagina 66 van dit jaarverslag. In 2018 hebben zich geen wijzigingen voorgedaan in deze samenstelling. In navolging van best practice bepaling 2.1.10 van de Nederlandse Corporate Governance Code stellen we vast dat alle commissarissen volledig onafhankelijk van enig deelbelang hebben kunnen functioneren en dat de Raad daarmee voldoet aan de eisen voor onafhankelijkheid zoals bedoeld in de best practice bepalingen 2.1.7, 2.1.8 en 2.1.9 van de Nederlandse Corporate Governance Code. In het verslagjaar

hebben we onze interne reglementen nogmaals getoetst aan de meest recente governance code hetgeen tot een enkele kleine bijstelling heeft geleid. De reglementen zijn conform de beginselen van goed bestuur openbaar beschikbaar via de website van ROVA. Tot slot bevestigen we nog dat we medio 2018 een evaluatiegesprek hebben gevoerd met de nieuwe algemeen directeur en dat we eind 2018 onze jaarlijkse zelfevaluatie hebben gehouden. Hieruit zijn geen verdere bijzonderheden te melden.

TENSLOTTE

Al met al kijken we met tevredenheid terug op een enerverend jaar dat we, ook financieel, met het aanbieden van dit jaarverslag goed kunnen afronden. We bedanken directie en medewerkers voor hun inzet en kijken samen met hen vol vertrouwen uit naar de toekomst.

Zwolle, 15 april 2019

RAAD VAN COMMISSARISSEN NV ROVA HOLDING

Prof. dr. J.C. Verdaas (voorzitter)
Prof. dr. J. Bossert
Dr. I.J.H. Breukink
Mw. Ir. L. Kaashoek
Mw. Mr. S.E. Korthuis

GOVERNANCE

CORPORATE GOVERNANCE

Corporate governance gaat over het goed besturen van een onderneming. In ons geval bepaalt de publieke opdracht in belangrijke mate de governance aanpak. Wij zijn tenslotte een organisatie die ten dienste staat van publieke partijen (de aandeelhoudende gemeenten) en onze taken worden grotendeels uit belastinggeld vergoed. Dit vereist transparantie over de inrichting en het bestuur van de organisatie en het vereist maatschappelijke verantwoordelijkheid. Onze belanghebbenden (aandeelhouders, raadsleden, inwoners, medewerkers en leveranciers) hebben recht op eerlijke informatie over het reilen en zeilen van de organisatie. Goed bestuur begint met het helder afbakenen van de verantwoordelijkheden van de verschillende organen in de vennootschap. Deze verantwoordelijkheden van directie, raad van commissarissen en aandeelhouders zijn verankerd in de wet, in de statuten en in reglementen. ROVA hanteert de Nederlandse Corporate Governance Code 2016 als leidraad voor inrichting van de governance structuur. De bevoegdheden van het management zijn vastgelegd in een bevoegdhedenregeling die door de raad van commissarissen is vastgesteld en door de externe accountant wordt getoetst.

AANDEELHOUDERS

NV ROVA Holding is een naamloze vennootschap naar Nederlands recht. De aandeelhouders zijn lokale overheden met wettelijke zorgtaken op het gebied van huishoudelijk afval en het beheer van de openbare ruimte. De zeggenschap van de aandeelhouders wordt langs twee lijnen vorm gegeven, namelijk via de lijn van het aandeelhouderschap en via de lijn van het opdrachtgeverschap. De Algemene vergadering van Aandeelhouders (AvA) stelt de bedrijfsstrategie vast, benoemt de directie, benoemt de leden van de raad van commissarissen (RvC), benoemt de externe accountant en stelt de jaarrekening en jaarlijkse begroting vast waarin de jaarplannen door de directie en RvC worden gepresenteerd.

RAAD VAN COMMISSARISSEN

Het toezicht vindt plaats door een raad van commissarissen bestaande uit vijf leden. Bij de uitoefening van haar taak laat de RvC zich bijstaan door de Auditcommissie en de

Remuneratiecommissie. Voor de RvC is door de AvA een profielschets gemaakt waaraan de te benoemen commissarissen moeten voldoen. Commissarissen zijn onafhankelijk en mogen geen andere binding hebben met de vennootschap. Commissarissen worden benoemd voor maximaal drie termijnen van drie jaar.

DIRECTIE

De directie bestuurt de onderneming en is verantwoordelijk voor de uitvoering van de bedrijfsstrategie en de realisatie van de gestelde ondernemingsdoelen. De directie rapporteert hierover aan de RvC en de AvA. De directie verschaft de RvC tijdig alle informatie die nodig is voor de uitoefening van haar taak. De directie is verantwoordelijk voor de naleving van alle relevante wet- en regelgeving en het beheersen van de risico's verbonden aan de ondernemingsactiviteiten. De directie rapporteert hierover op vaste tijden aan de RvC en de Auditcommissie en bespreekt met hen het interne risicobeheersings- en controlesysteem.

Vertegenwoordigingsbevoegdheid van de vennootschap berust bij de statutair directeur.

EXTERNE ACCOUNTANT

Binnen ROVA is voorzien in een periodiek overleg tussen RvC, directie en Ondernemingsraad en tussen RvC, directie en de externe accountant. De RvC heeft de mogelijkheid ieder jaar onderwerpen aan te dragen die speciale aandacht dienen te krijgen in de door de externe accountant in te stellen accountantscontrole. In het jaaroverleg tussen RvC, directie en externe accountant worden de bevindingen van de accountant doorgesproken zoals vastgelegd in de managementletter en in het verslag naar aanleiding van de controle van de jaarrekening.

CORPORATE GOVERNANCE

WET BESTUUR EN TOEZICHT

De Wet Bestuur en Toezicht stelt eisen aan een evenwichtige verdeling van zetels in het bestuur en in de raad van commissarissen tussen mannen en vrouwen. In de RvC van ROVA wordt aan de gestelde norm voldaan. In het bestuur is sprake van een éénhoofdigheid van bestuur, waardoor deze verdeling niet toepasbaar is. In de Wet worden verder eisen gesteld aan het maximaal aantal bestuurs- en toezichtsfuncties van de betrokken bestuurders en commissarissen. Bij de zittende bestuurders en commissarissen zijn geen strijdigheden met deze norm aangetroffen.

BEZOLDIGING

De honorering van de directie wordt vastgesteld door de raad van commissarissen. Het bezoldigingsbeleid bevat géén variabele componenten in de vorm van resultaatafhankelijke beloningen (bonusregeling). Hoewel NV ROVA Holding formeel niet onder de werking van de Wet Normering Topinkomens (WNT) valt, heeft de RvC er voor gekozen bij de aanstelling van de nieuwe directeur in 2017 wel de kaders van de WNT aan te houden. De directie kan geen aandelen van de vennootschap houden. Voor de leden van de RvC geldt een vergoedingsregeling die is vastgesteld door de Algemene vergadering van Aandeelhouders. De honorering van commissarissen is niet afhankelijk van de resultaten van de

vennootschap en commissarissen kunnen ook geen aandelen van de vennootschap houden.

GEDRAGSREGELS

Binnen ROVA gelden heldere gedragsregels voor directie en medewerkers die zijn vastgelegd in bedrijfsreglementen en in een door directie, ondernemingsraad en raad van commissarissen ondertekende bedrijfscode. De naleving hiervan is onderdeel van de normale functieervulling waarop wordt toegezien door het management binnen de organisatie. Jaarlijks wordt de Bedrijfscode geëvalueerd in directie, ondernemingsraad en RvC. Een van de gedragsregels betreft het voorkomen van belangenverstremeling. Alle medewerkers, leden van de directie en leden van de RvC zijn verplicht hun eventuele nevenactiviteiten te rapporteren, zodat deze voortdurend kunnen worden getoetst op mogelijke tegenstrijdige belangen met de organisatie. In het verslagjaar zijn geen tegenstrijdige belangen aangetroffen.

KLOKKENLUIDERSREGELING

De organisatie beschikt over een klokkenluidersregeling. Het doel van deze regeling is om de integriteit van ROVA te waarborgen en erop toe te zien dat medewerkers op een adequate en veilige manier melding kunnen doen van eventuele (vermoedens van) misstanden in de organisatie.

OPENBARE INFORMATIE

De profielschets en het rooster van aftreden van de RvC, de reglementen van de RvC en van de audit- en remuneratiecommissie en de klokkenluidersregeling worden als openbare informatie beschouwd en worden om die reden op de website van ROVA gepresenteerd.

RISICOMANAGEMENT

Het risicomangementsysteem van ROVA is opgebouwd uit zes verschillende lagen. Het geheel zorgt er voor dat onze organisatie 'in control' is en we onze doelstellingen weten te realiseren. In deze paragraaf lichten we eerst deze verschillende lagen toe, waarna we een overzicht geven van onze belangrijkste risico's en de beheersmaatregelen die we daarop hebben getroffen.

Strategische profilering

Gedragen kernwaarden

Continue ontwikkeling

PDCA cyclus

Interne audits en
Externe certificeringen

Stakeholdermanagement

1^e laag: STRATEGISCHE PROFILERING

Onze eerste laag van risicobeheersing volgt uit een zuivere strategische profilering. Wij zijn een vennootschap met louter lokale overheden als aandeelhouders. We richten ons uitsluitend op het uitvoeren van publieke taken. Dat betekent dat kosten en opbrengsten van onze activiteiten tot uitdrukking komen in gemeentelijke lasten (afvalstoffenheffing). Deze positie stelt eisen aan het risicoprofiel van onze organisatie en aan ons dagelijks handelen. Bij het uitvoeren van onze activiteiten lopen wij desalniettemin risico's. Van nature zijn wij een organisatie die graag vooruitdenkt, om zowel vandaag als morgen relevant te zijn. Bij de activiteiten die wij ondernemen of voornemens zijn te gaan doen stellen wij ons zelf kritisch de vragen: 'welke waarde voegt de activiteit toe voor onze stakeholders?', 'hoe past de activiteit in het belang van onze aandeelhouders?' en 'zijn eventuele risico's voldoende ingeschat en gedekt?'. Elk idee, investering of nieuwe

ontwikkeling wordt hieraan getoetst. Dat zit in ons DNA en vanuit die verantwoordelijkheid redeneren wij. In alles wat wij doen, steeds opnieuw, in een snel veranderende wereld. Deze houding zorgt voor een laag risicoprofiel van onze activiteiten. Voor eventueel resterende risico's beschikt ROVA over een hoog weerstandsvermogen, waardoor eventuele tegenvallers opgevangen kunnen worden.

2^e laag: GEDRAGEN KERNWAARDEN

Onze medewerkers vormen ons belangrijkste kapitaal. Hun persoonlijkheid, professionaliteit en integriteit zijn bepalend voor het functioneren van de organisatie en het realiseren van hoogwaardige dienstverlening bij onze opdrachtgevers. Het gedrag van onze medewerkers is bepalend voor de kwaliteit van ons werk en hoe de opdrachtgever en de maatschappij ons ervaren. Om te borgen dat alle medewerkers staan voor dezelfde missie en visie, hanteren we heldere

kernwaarden. Zij vormen de basis van onze cultuur: Verbonden, Vakmanschap en Vooruitstrevend. In onze cultuur is het aanspreken op niet-naleving van kernwaarden en bedrijfsregels gebruikelijk en geaccepteerd. Dit maakt dat we met elkaar werken in een veilige omgeving en continu oog hebben voor zaken die beter kunnen en beter moeten. Het naleven van bedrijfsregels wordt jaarlijks in directie, management, raad van commissarissen en ondernemingsraad geëvalueerd.

3^e laag: CONTINUE ONTWIKKELING

In de overtuiging dat stilstand tot achteruitgang leidt, stimuleren we continue ontwikkeling van onze medewerkers en organisatie. We stimuleren het scholen en ontwikkelen van onze medewerkers en we dagen afdelingen uit om na te denken wat er beter/slimmer/anders kan.

RISICOMANAGEMENT

Verbeterplannen worden vertaald naar afdelingsplannen die in periodieke reviews worden gevolgd.

4^e laag: PDCA CYCLUS

In de plan-do-check-act cyclus (PDCA) monitoren wij op structurele basis de voortgang van onze bedrijfsactiviteiten. Wij werken vanuit ons strategisch beleidskader dat door de aandeelhouders is vastgesteld. Jaarlijks wordt aan de hand van het strategisch beleidskader en de daarin geschetste ontwikkelthema's de jaarbegroting opgesteld. ROVA stuurt op hoofdlijnen op vier perspectieven, te weten:

- Milieu: schone en duurzame leefomgeving en verantwoorde benutting van grondstoffen;
- Service: goede, betrouwbare dienstverlening aan gemeenten en inwoners;
- Sociaal: goed werkgeverschap en zorg voor arbeidsparticipatie van bijzondere doelgroepen;
- Financieel: verlaging van maatschappelijke kosten.

In de verantwoording naar de gemeenten rapporteren we uitgebreid op alle dimensies. De grondstoffenmonitor per gemeente is hier een mooi voorbeeld van. In deze rapportage komen onze prestaties op het gebied van inzameling en scheiding, heffingen, educatie en tevredenheid naar voren. In

onze reviews rapporteren we onze resultaten en zetten deze af tegen de voorafgestelde doelen. Daarnaast rapporteren we maandelijks op afdelingsniveau over belangrijke key performance indicatoren onder andere op het gebied van veiligheid, processen en mensen. Eventuele afwijkingen worden zodoende tijdig gesignaleerd. Deze gedetailleerde informatie is mede input voor de besprekingen van directie en MT waarin bijzonderheden (waaronder risico's) worden besproken.

5^e laag: INTERNE AUDITS EN EXTERNE CERTIFICERINGEN

Wij streven naar het continu verbeteren van onze dienstverlening. Het beheersen van risico's is daarmee onlosmakelijk verbonden met de activiteiten die wij uitvoeren. Dit uit zich door processen goed in te regelen, evaluaties uit te voeren en actie te ondernemen indien de situatie daarom vraagt. Naast de vaste dagelijkse monitoring van de voortgang van de bedrijfsactiviteiten, voeren we ook op structurele basis interne en externe audits uit om te toetsen of ons handelen voldoet aan de gemaakte afspraken. Onze afdeling Kwaliteit, Arbo, Milieu en Veiligheid speelt hierin een belangrijke rol. Externe audits worden uitgevoerd op milieumanagement (ISO14001), kwaliteitsmanagement (ISO9001), veiligheid en gezondheid (VCA),

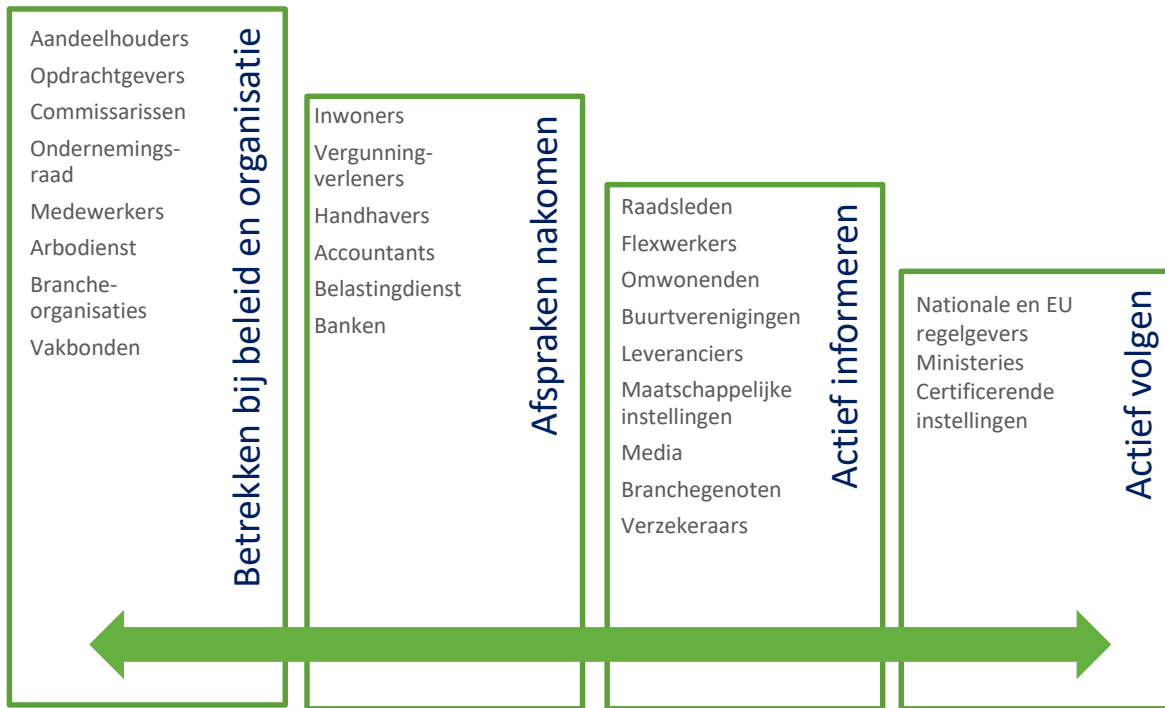
duurzaamheidscriteria biomassa (NTA8080) en maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO prestatieladder 3).

6^e laag: STAKEHOLDERMANAGEMENT

Betrokkenheid van en openheid naar belanghebbenden is essentieel om eventuele risico's tijdig te onderkennen en inschatten. Hiervoor is het belangrijk dat we een goed overzicht hebben van de belangrijkste belanghebbenden en het onderhouden van de relevante relaties en netwerken. Het levert input voor het te voeren beleid en geeft feedback op de dienstverlening. Stakeholdermanagement is bij ROVA gekoppeld aan MVO-management (Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen). Per MVO-eis hebben wij beschreven wat de eis inhoudt, welke regelgeving van toepassing is, hoe de eis binnen ROVA is ingevuld, welke kansen en risico's hier aan verbonden zijn en welke acties voor de korte, middellange en lange termijn noodzakelijk zijn om het gewenste niveau van de MVO-prestatieladder te behalen of te behouden. Aan de hand hiervan kunnen wij onze strategie bepalen en zo nodig bijstellen en houden wij zicht op de realisatie van onze organisatiedoelstellingen.

RISICOMANAGEMENT

In het kader van ons stakeholdermanagement onderscheiden we verschillende groepen en maken we per groep een indeling naar de mate van invloed en naar de omvang van het belang voor de organisatie.

RISICOMANAGEMENT

BELANGHEBBENDEN

Gemeenten als opdrachtgever (ambtelijk, bestuurlijk, politiek)

Inwoners

Gemeenten als aandeelhouders

Medewerkers

Maatschappelijke organisaties (lokaal, regionaal, landelijk)

Toeleveranciers

Marktpartijen

Overheden (ministeries, provincies, waterschap)

RELEVANTE THEMA'S

Realisatie afvaldoelstellingen, Meer waarde uit afval, Circulair denken en doen, Kwaliteit dienstverlening, Social return, Transparante communicatie, Innovatie, Informatiebeveiliging

Dienstverlening, Begrijpelijke en eerlijke communicatie, Goede bereikbaarheid, Participatieprojecten, Informatiebeveiliging en privacy

Financiële stabiliteit, Risicobeheer, Klanttevredenheid, Informatiebeveiliging

Persoonlijke ontwikkeling, Functioneren, Opleiding, Duurzame inzetbaarheid, Arbeidsvoorwaarden, Gezondheid en veiligheid, Werkgelegenheid, Informatiebeveiliging

Educatieprogramma, Transparante communicatie, Arbeidsparticipatie

Eenduidige inkoopvoorwaarden, Gedragsverklaring, Duurzaam inkopen; Bijdragen aan onze missie en kernwaarden

Uitbesteed werk (inzameling, verwerking, onderhoudstaken openbare ruimte)

Wet- en regelgeving, Vergunning en handhaving

DIALOOG

Georganiseerd DVO-overleg (operationeel, tactisch, strategisch), Georganiseerd overkoepelend ambtelijk overleg (milieu, financiën, communicatie, beheer openbare ruimte), Bestuurlijk overleg, Excursies en themabijeenkomsten, nieuwsbrieven

Klantcontactcentrum, Projectcommunicatie, Bewonersonderzoek, Social media, Website

Algemene vergadering van Aandeelhouders

Werkoverleg, Georganiseerd overleg, Persoonlijke gesprekken, Kantinebijeenkomsten, Eindejaarsviering, Personeelsblad, Intranet

Deelname regionale netwerken, Deelname bijeenkomsten koepelorganisaties, Ondernemersvereniging, Educatieprogramma, Website/communicatie

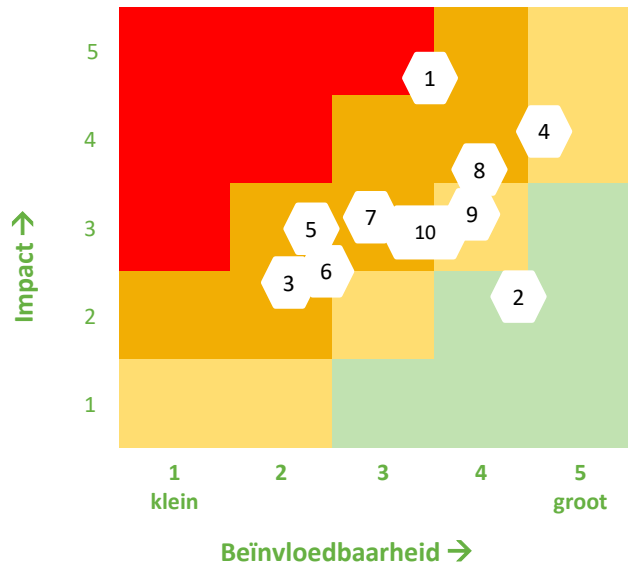
Leverancierevaluaties, Contractbeheer

Leverancierevaluaties, Contractbeheer

Monitoring

RISICO-OVERZICHT

In de risicokaart worden onze belangrijkste risico's benoemd en voorzien van een risicoscore. Het overzicht benoemt per risico de ingerichte beheersmaatregelen, geeft de trend van het risiconiveau weer en laat zien op welk segment het risico betrekking heeft. Onder risico's verstaan wij: "alle voorzienbare risico's waarvoor geen voorzieningen zijn gevormd of die niet tot afwaardering van activa hebben geleid en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot het balansstaat, de financiële positie of de missie". Deze risico's betreffen dus de resterende risico's die niet in begroting en jaarrekening of in de strategie van ROVA zijn verwerkt.

Financiële risico's

1. Kosten afdekken en opleveren stortplaats

Op basis van actuele uitgangspunten is de voorziening stortplaats berekend op € 4,4 mln. met als ingangsdatum 2033. Hiervan hebben we al € 3,5 mln. afgedragen aan de provincie. Risicofactoren in de periode tot 2033 en daarna zijn de proeven met duurzaam storten (geen bovenafdichting meer aanbrengen), de levensduur van onder- en bovenafdichting en de verwachte rentestanden.

- Kosten voor afdekken en opleveren worden periodiek technisch onderbouwd en opnieuw gecalculeerd aan de hand van langjarige parameters voor rendementsverwachting, inflatie en verwachte levensduur van de afdichting.
- Met behulp van diverse scenario's voor deze parameters is een risicodeel bepaald van € 3,6 miljoen en dit wordt binnen de voorziening van NV ROVA Holding aangehouden.

2. Risico lening Natuurgas Overijssel BV

Binnen Natuurgas Overijssel BV (50% ROVA en 50% HVC) wordt gft-afval verwerkt tot compost en groen gas. Om volledige externe financiering tegen minimale rentekosten mogelijk te maken hebben zowel HVC als ROVA zich ieder voor 50% garant gesteld. Risico bestaat dat Natuurgas Overijssel BV niet aan haar verplichtingen kan voldoen.

- ROVA staat garant voor de aan Natuurgas Overijssel BV verstrekte lening tot een maximum van € 5 miljoen. Voor het ROVA-aandeel hiervan is in de jaarrekening van ROVA al een voorziening gevormd.
- Monitoren en optimaliseren van de bedrijfsvoering van NGO om een positieve cash flow te waarborgen.

RISICO-OVERZICHT

Ondernemersrisico's

3. Sorteren en vermarkten kunststof verpakkingen

De kosten voor de gescheiden inzameling, sortering en recycling van PMD (plastic verpakkingen, metalen verpakkingen en drankenkartons) worden gedekt uit de vergoedingsbijdragen van Stichting Afvalfonds. Dit is een uitvloeisel van de door VNG gesloten Raamovereenkomst Verpakkingen 2013-2022. Hoewel de afspraken tot en met 2022 vastliggen is dit afsprakenstelsel omkleed met de nodige onzekerheden. Risico bestaat dat kosten voor gescheiden inzameling toenemen en de vergoedingen dalen waardoor de gemeentelijke afvalbeheerkosten stijgen.

- Om deze risico's zo goed mogelijk in te schatten worden opbrengsten en kosten behoudend begroot.
- We participeren direct in de landelijke netwerken waar de afspraken met het verpakkend bedrijfsleven worden vormgegeven.
- We kiezen zorgvuldig onze positie om zo veel mogelijk verschoond te blijven van de gevolgen van marktontwikkelingen in de kunststofketen.

4. Positie als (kennis)partner voor gemeenten

Om ook in de toekomst van toegevoegde waarde te blijven voor onze gemeenten wordt de afhankelijkheid van kennis steeds groter.

- We investeren in een werkrelatie op diverse

niveaus binnen de gemeentelijke organisatie gebaseerd op inhoud, partnership en transparantie.

- We 'zwaluwstaarten' met gemeenten om beleid vorm te geven, te implementeren en te optimaliseren.
- We investeren in kennis en in samenwerking in de sector en met ketenpartijen.
- We investeren in een leertraject 'beheer fysieke leefomgeving' voor alle keyplayers in de organisatie om ontwikkelingen in het vakgebied eigen te maken en bij te houden.

5. Kwaliteit grondstoffen

De kwaliteit van ingezamelde grondstoffen laat regelmatig te wensen over. Risico van toenemende vervuiling en verrommeling is dat bronscheiding daarmee minder rendoert en als concept onder druk komt te staan.

- Sturen op kwaliteit ingezamelde materiaal door samen met gemeenten in te zetten op gedragsbeïnvloeding (van informatievoorziening tot en met handhaving).

6. Beschikbaarheid voldoende gekwalificeerd personeel

We zien grote veranderingen in onze directe omgeving. Dit vraagt veel van onze medewerkers in doorgroei en ontwikkeling. Bij de werving van nieuwe medewerkers zien we dat krapte ontstaat in

goedgeschoold personeel.

- We werken door met het programma ROVA2020 en met het aanbieden van scholing aan onze bestaande medewerkers.
- Bij de werving van nieuwe medewerkers moeten we zorgen dat ROVA een aantrekkelijke werkgever wordt en blijft zodat we ook jonge, goed opgeleide medewerkers aan ons weten te binden.

7. Veiligheid voor medewerkers en inwoners

Tijdens de uitvoering van onze werkzaamheden wordt gebruikt gemaakt van zwaar materieel en machines. Dit leidt tot veiligheidsrisico's voor onze medewerkers, maar ook voor de omgeving waarin wij op dat moment werkzaam zijn.

- De basishouding is: 'we werken veilig of we werken niet'.
- Vergroten van veiligheidsbewustzijn door training en voorlichting.
- Uitvoeren risico-inventarisatie en opstellen beheerplannen.
- Zorgdragen voor goed en veilig materieel.
- Doorvertalen van de kernwaarden naar de werkvloer. Het bespreekbaar maken van- en het elkaar aanspreken op veiligheid gerelateerde aspecten maakt hier onderdeel van uit.
- Vermijden van veiligheids- en gezondheidsrisico's door bronaanpak en/of preventieve maatregelen (RI&E, plan van aanpak volgend uit RI&E en VCA**).

RISICO-OVERZICHT

- Preventieve maatregelen bij planning werkzaamheden en indeling routes (bijv. inzameling in buurt van scholen niet rond aanvang of eindtijden).
- Voor aansprakelijkheid richting derden is een verzekering afgesloten. Voor voorzienbare risico's (doorbetaling bij arbeidsongeschikt, WW enz.) is een voorziening getroffen.

Ondernemersrisico's

8. Innovatie

De snelveranderende (sociaal maatschappelijke, ecologische, technologische en politieke) omgeving vereist dat wij op tijd meebewegen en de juiste keuzes maken. Het risico bestaat dat we onvoldoende tijdig innoveren en inspelen op de behoeften in onze markt.

- Het nadenken over de dag van morgen is top of mind binnen de organisatie.
- Herijken strategische visie met stakeholders, ROVA 2025.
- Vervolg van het ROVA2020 programma en het geven van gerichte invulling aan gedefinieerde doelstellingen inclusief het monitoren van de voortgang.

9. Ontwikkeling organisatie

Implementatie ontwikkelvisie vraagt andere kwaliteiten en competenties van het management en

vraagt grotere betrokkenheid van medewerkers

- Organisatieontwikkeling middels het programma "ROVA 2020".
- Management ontwikkelprogramma.
- Investeren in kennisontwikkeling en waar nodig in instroom, doorstroom en uitstroom.
- Grote aandacht voor toekomst en richting, samenwerking en leiderschap.
- Doorontwikkeling sturing op KPI's.
- Kostenbewustzijn blijvend aandacht geven.
- Oude beoordelingssystematiek vervangen door het echte gesprek.

Juridische risico's

10. Informatiebeveiliging

Veranderende regelgeving (onder andere AVG), het risico op datalekken en datakwaliteit in combinatie met een toenemend risico op cyberaanvallen vragen om voortdurende alertheid binnen het domein informatiebeveiliging.

- Uitgevoerde risico-inventarisatie en plan van aanpak.
- Inrichten en borgen processen rondom AVG.
- Privacy-proof maken van ondergrondse inzamelvoorzieningen.
- Aanstellen security officer.
- Aanscherpen informatiebeveiligingsbeleid.

JAAARREKENING 2018

GECONSOLIDEERDE BALANS

PER 31 DECEMBER, NA WINSTBESTEMMING

Bedragen in duizenden euro's

		NB	2018	2017			NB	2018	2017
VASTE ACTIVA	Materiële vaste activa	1			PASSIVA		4		
	Gebouwen en terreinen		11.623	11.034	Groepsvermogen			1.270	1.245
	Machines en installaties		895	732	Gestort en opgevraagd kapitaal			2.235	2.207
	Containers		17.638	17.581	Agio reserve			29.011	27.454
	Wagenpark		13.209	10.741	Overige reserves			4.226	5.610
	Andere vaste bedrijfsmiddelen		1.550	1.916	Uit te keren dividend			36.742	36.516
			44.915	42.004	VOORZIENINGEN	Voorzieningen	5	20.056	18.996
	Financiële vaste activa	2			LANGLOPENDE SCHULDEN	Achtergestelde lening	6	9.590	9.590
	Andere deelnemingen		-	-	KORTLOPENDE SCHULDEN	Crediteuren		10.199	6.342
	Uitgegeven lening		208	235	Schulden aan verbonden partijen			250	100
	Overige effecten		-	4.554	Belastingen en premies sociale verzekeringen			1.170	994
			208	4.789	Overige schulden	7		11.912	10.328
VLOTTENDE ACTIVA	Voorraden		421	404	Overlopende passiva			615	741
	Belastingen en premies		-	7				24.145	18.505
	Debiteuren		2.973	3.664	TOTAAL PASSIVA			90.533	83.607
	Vordering verbonden partijen		163	237					
	Overige vorderingen		3.101	4.057					
	Liquide middelen	3	38.752	28.445					
			45.410	36.814					
TOTAAL ACTIVA			90.533	83.607					

| 37

mooi voor elkaar.

GECONSOLIDEERDE WINST-/VERLIESREKENING

OVER 2018

Bedragen in duizenden euro's

	NB	2018	2017
Netto omzet publieke taken afval	8	53.262	50.334
Netto omzet publieke taken BOR	8	21.965	20.948
Netto omzet brenglocaties	9	2.721	2.477
Netto omzet stortplaatsen	10	491	249
Overige bedrijfsopbrengsten	11	1.862	2.128
Som der bedrijfsopbrengsten		80.301	76.136
Uitbesteed werk en externe kosten	12	24.832	24.800
Personeelskosten	13	25.270	23.986
Afschrijvingen op materiële vaste activa		7.302	6.897
Materieelkosten	14	8.776	7.887
Overige bedrijfskosten	15	7.260	5.439
Som der bedrijfslasten		73.440	69.009
Bedrijfsresultaat		6.861	7.127
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten		20	77
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten		187	1.200
Rentelasten en soortgelijke kosten		(820)	(817)
Financiële baten & lasten	16	(613)	460
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		6.248	7.587
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	17	(294)	(296)
Aandeel in het resultaat van niet geconsolideerde deelnemingen		(170)	150
Resultaat na belastingen		5.784	7.441

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

Bedragen in duizenden euro's

Bedrijfsresultaat

Aanpassing voor:

- Mutaties in voorzieningen
- Resultaat deelnemingen
- Vennootschapsbelasting
- Afschrijvingen
- Ontvangen interest

2018

6.861

1.061

(170)

(294)

7.301

207

8.105

2017

7.127

(300)

150

(296)

6.898

77

6.529

- Mutaties in werkkapitaal
- Afname vorderingen
- Toename voorraden
- Afname kortlopende schulden

1.728

(17)

5.639

7.350

(2.031)

17

(3.085)

(5.099)

Kasstroom uit operationele activiteiten

22.316

8.557

Investeringen in:

- Materiële vaste activa

(10.330)

- Financiële vaste activa

0

- Verwerving groepsmaatschappijen

0

Desinvesteringen in:

- Materiële vaste activa

118

- Financiële vaste activa

4.554

Kasstroom uit investeringsactiviteiten

(5.658)

(6.657)

Onttrekking innovatiereserve

0

0

Inkoop aandelenkapitaal

0

0

Storting op aandelen

53

188

Ontvangsten uit langlopende vorderingen

26

26

Verstrekte lening

0

0

Aflossing langlopende schulden

0

0

Betaalde interest

(820)

(818)

Uitgekeerd dividend

(5.610)

(6.892)

Kasstroom uit financieringsactiviteiten

(6.351)

(7.496)

Mutatie geldmiddelen

10.307

(5.596)

GECONSOLIDEERD OVERZICHT TOTAALRESULTAAT

Bedragen in duizenden euro's

Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon

Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de rechtspersoon

Totaalresultaat van de rechtspersoon

	2018	2017
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen toekomend aan de rechtspersoon	5.784	7.441
Totaal van de rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen van de rechtspersoon	0	0
Totaalresultaat van de rechtspersoon	5.784	7.441

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

ALGEMEEN

NV ROVA Holding en 100% deelnemingen NV ROVA Gemeenten en NV ROVA Afvalverwerking zijn opgericht op 1 juni 1996. Deze bedrijven richten zich op de publieke afvalverwijderingstaken, het beheer van openbare ruimten en het beheer van stortplaatsen. In 1998 zijn in het kader van de verdere organisatieontwikkeling ROVA Activa Beheer BV en ROVA Regie BV opgericht. Beiden zijn een 100% deelneming van NV ROVA Holding. In 2008 is ROVA Duurzaam BV opgericht. Binnen ROVA Duurzaam BV zijn de activiteiten op het gebied van grondstoffen, energie en duurzaamheid ondergebracht, waaronder het 50% belang in Natuurgas Overijssel BV. Zowel NV ROVA Holding als haar deelnemingen zijn statutair gevestigd op Steinfurtstraat 2, 8028 PP te Zwolle. NV ROVA Holding is geregistreerd bij de Kamer van Koophandel te Zwolle onder nummer 05057813.

Voor de integrale tekst van de statutaire doelstellingen verwijzen wij naar pagina 71.

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de bepalingen volgens Boek 2, Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek, alsmede de bepalingen van de Raad voor de Jaarverslaggeving.

TOEPASSING VAN ARTIKEL 402 BOEK 2 BW

De financiële gegevens van de onderneming zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de enkelvoudige winst-en-verliesrekening conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van vennootschappen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

GRONDSLAGEN VAN DE JAARREKENING

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de onderneming zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen die economische voordelen in zich bergen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben. Opbrengsten worden verantwoord indien alle belangrijke risico's zijn overgedragen. Rentebaten worden verantwoord in de periode waartoe zij behoren.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de onderneming. Alle financiële informatie in euro's is afgerond op het dichtstbijzijnde duizendtal.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Grondslagen voor consolidatie

De geconsolideerde jaarrekening omvat de financiële gegevens van de onderneming en haar groepsmaatschappijen en andere rechtspersonen waarover overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend dan wel waarover de centrale leiding bestaat. Groepsmaatschappijen zijn deelnemingen waarin de onderneming een meerderheidsbelang heeft, of waarop op een andere wijze een beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend. Bij de bepaling of beleidsbepalende invloed kan worden uitgeoefend, worden financiële instrumenten die potentiële stemrechten bevatten en direct kunnen worden uitgeoefend, betrokken.

In de geconsolideerde jaarrekening zijn de onderlinge schulden, vorderingen en transacties geëlimineerd, evenals de binnen de groep gemaakte winsten. De groepsmaatschappijen zijn integraal geconsolideerd.

In de geconsolideerde jaarrekening 2018 zijn naast NV ROVA Holding tevens de jaarrekeningen van de volgende groepsmaatschappijen opgenomen: NV ROVA Gemeenten, NV ROVA Afvalverwerking, ROVA Activa Beheer BV, ROVA Regie BV en ROVA Duurzaam BV. Het belang van NV ROVA Holding in bovenstaande vennootschappen bedraagt 100%. Bij deze groepsmaatschappijen zijn dezelfde waarderingsgrondslagen toegepast als bij de moedermaatschappij. NV ROVA Holding heeft zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van de vennootschappen NV ROVA Gemeenten, NV ROVA

Afvalverwerking, ROVA Regie BV en ROVA Activa Beheer BV. NV ROVA Holding heeft zich niet hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van ROVA Duurzaam BV. Hierbij is het bepaalde in artikel 403 lid 1 sub f van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in aanmerking genomen. Voor wat betreft de verslaglegging van de genoemde groepsmaatschappijen is gebruik gemaakt van de vrijstellingen ex artikel 403 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten, zoals vorderingen en schulden, als financiële derivaten verstaan.

In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht als die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de toelichting op de 'Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen'.

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Obligaties

De onder de financiële vaste activa opgenomen obligaties (beursgenoteerd en niet-beursgenoteerd), die eveneens niet behoren tot een handelsportefeuille en die worden aangehouden tot het einde van de looptijd worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs. Wanneer de marktwaarde lager is dan de geamortiseerde kostprijs, wordt een bijzondere waardevermindering verantwoord. Het verlies als gevolg van de bijzondere waardevermindering wordt in mindering gebracht op de geamortiseerde kostprijs. Een terugname van een bijzondere waardevermindering geschiedt tot maximaal de geamortiseerde kostprijs die zou zijn bepaald als geen sprake zou zijn geweest van een bijzondere waardevermindering.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Debiteuren

De debiteuren bestaan voornamelijk uit vorderingen op aandeelhoudende gemeenten uit hoofde van de dienstverlening en worden gewaardeerd op kostprijs. Deze waardering komt, gegeven de effectieve rentevoet van 0%, overeen met de nominale waarde. Op deze vorderingen wordt geen kredietrisico gelopen.

Opgenomen leningen

De opgenomen leningen bestaan uit door aandeelhoudende gemeenten verstrekte achtergestelde leningen met vaste rentepercentages en vaste looptijden. De leningen worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

Verstreckte leningen

Verstreckte leningen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardeverminderingverliezen, voor zover van toepassing.

Crediteuren

De crediteuren bestaan voornamelijk uit schulden (eindafrekeningen aan aandeelhoudende gemeenten en overige crediteuren) uit hoofde van de normale bedrijfsactiviteiten en worden gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs. Deze waardering komt, gegeven de effectieve rentevoet van 0%, overeen met de nominale waarde. Op deze schulden wordt geen kredietrisico gelopen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen.

De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs. Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikname. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Kosten voor periodiek groot onderhoud worden ten laste gebracht van het resultaat op het moment dat deze zich voordoen.

De volgende afschrijvingspercentages worden hierbij gehanteerd:

Bedrijfsgebouwen	:	4 –7%.
Machines en installaties	:	5 –20%
Containers	:	5 –20%
Wagenpark	:	12,5 –20%.
Andere vaste bedrijfsmiddelen	:	20 – 33%

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Financiële vaste activa

De niet-geconsolideerde deelnemingen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van NV ROVA Holding.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Vorraden

De voorraden worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Indien de opbrengstwaarde per balansdatum lager is dan de voornoemde waardering, worden voorraden gewaardeerd tegen deze lagere opbrengstwaarde. De waardering van de voorraden komt tot stand op basis van fifo prijzen.

Vorderingen

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen.

De voorziening voor eindafwerking van de stortplaats betreft een voorziening met een overwegend langlopend karakter inzake de verplichting tot eindafwerking die NV ROVA Holding heeft met betrekking tot de stortplaats Bovenveld.

De voorziening personeel en organisatiekosten betreft de personeelskosten die voortvloeien uit reeds ingegane verplichtingen uit hoofde van het eigen risico voor werkloosheidsverplichtingen alsmede een suppletie op de arbeidsongeschiktheidsverzekering. Voorts bestaat zij uit een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen. Deze voorziening betreft de nominale waarde van de in de toekomst uit te keren jubileumuitkeringen en is gebaseerd op gedane toezeggingen, blijfkans en leeftijd.

De voorziening deelnemingen heeft betrekking op Natuurgas Overijssel BV, een 50% deelneming van ROVA Duurzaam BV waar voor de langlopende lening een borgstelling is afgegeven door NV ROVA Holding. De voorziening betreft het aandeel in de door de deelneming geleden verliezen en de verwachte betalingen door de onderneming ten behoeve van de langlopende schuld van deze deelneming. De voorziening heeft een overwegend langlopend karakter.

Pensioenen

De pensioenen uit hoofde van de pensioenregeling zijn ondergebracht bij Stichting Pensioenfonds ABP. Het betreft een collectieve regeling waarbij meerdere werkgevers zijn aangesloten en zijn in wezen toegezegd-pensioenregelingen, waarbij de pensioenuitkering gebaseerd is op de lengte van het dienstverband en het gemiddeld salaris van de werknemer gedurende dit dienstverband. De pensioenregelingen kunnen worden aangemerkt als 'multi-employer funds'

Uitgangspunt is dat de in de verslagperiode te verwerken pensioenlast gelijk is aan de over die periode aan het pensioenfonds verschuldigde pensioenpremies. Op grond van RJ 271.3 Personeelsbeloningen – Pensioenen heeft ROVA geen pensioenvoorziening opgenomen in de jaarrekening, dit aangezien ROVA geen verplichting heeft tot het voldoen van aanvullende bijdragen in het geval van een tekort bij bedrijfstakpensioenfonds ABP anders dan het voldoen van hogere premies in de toekomst. Voor zover de verschuldigde premies op balansdatum nog niet zijn voldaan, wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP bedraagt ultimo 2018 97,0% (2017: 104,4%). Dit is 7,2%-punt lager dan het vereiste minimum van 104,2%.

TOELICHTING OP DE GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Langlopende en kortlopende schulden

Opgenomen leningen en schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Omzet publieke taken afval en BOR

De vergoedingen voor de uitvoering van publieke taken worden met een maandelijks voorschot aan gemeenten gefactureerd. De afrekening inzake publieke taken afval vindt plaats op basis van het aantal aansluitingen, het aantal gerealiseerde containerledigingen en de verwerkte tonnages per afvalsoort tegen de feitelijke verwerkingstarieven (zowel positief als negatief) en wordt verantwoord in het boekjaar waarop de afrekening betrekking heeft. De afrekening inzake BOR bestaat uit een vaste vergoeding voor de afgesproken beeldkwaliteit van de openbare ruimte en een variabele vergoeding voor overige verrichte werkzaamheden. De omzet wordt verminderd met kortingen en omzetbelasting.

Omzet brenglocaties en overige bedrijfsopbrengsten

De netto-omzet betreft de in het boekjaar verrichte prestaties, bestaande uit de totale omzet verminderd met kortingen en omzetbelasting.

Omzet stortplaats

De netto-omzet is gebaseerd op de in het boekjaar aangevoerde tonnages op de stortplaats Bovenveld, tegen de geldende storttarieven. Op de omzet is de afvalstoffenbelasting en de omzetbelasting in mindering gebracht.

Kosten

De kosten worden verantwoord in het jaar waarop zij betrekking hebben. De afschrijvingen vinden plaats volgens de lineaire methode vanaf de datum van

ingebruikneming van de betreffende investering.

Kosten uitbesteed werk en andere externe kosten

Hieronder zijn begrepen de direct aan de netto-omzet toerekenbare kosten.

Rentebaten en rentelasten

De rentebaten en rentelasten in de verslagperiode betreffen de van derden ontvangen respectievelijk aan derden betaalde interest.

Belastingen

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 zijn Nederlandse publiekrechtelijke rechtspersonen zoals ROVA belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting. In de afgelopen jaren zijn met de Belastingdienst op brancheniveau intensieve gesprekken gevoerd inzake de reikwijdte van vrijstellingen en de berekening van verschuldigde vennootschapsbelasting voor samenwerkingsverbanden. Deze gesprekken zijn inmiddels afgerond en hebben geleid tot een concept-vaststellingsovereenkomst die per samenwerkingsverband met de Belastingdienst afgesloten moet worden. Dit traject is inmiddels opgestart. Het grootste deel van de activiteiten van ROVA valt binnen de vrijstellingen. Over deze activiteiten is dan geen vennootschapsbelasting verschuldigd. Een klein deel van de activiteiten zal op grond van de informatie in de concept-vaststellingsovereenkomst niet onder de vrijstellingen vallen. Over het behaalde resultaat op deze activiteiten zal vennootschapsbelasting afgedragen moeten worden.

Wij zien hiermee ons standpunt bevestigd dat door ROVA en haar gemeenten slechts op kleine schaal fiscaal belaste activiteiten uitgevoerd worden. Na het sluiten van een definitieve vaststellingsovereenkomst met de Belastingdienst zullen definitieve aangiften over de jaren 2016-2018 ingediend worden. Onze verwachting is dat de definitieve aangiften binnen de in de jaarrekeningen 2016-2018 opgenomen belastingposities afgewikkeld zullen worden.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE JAARREKENING

Aandeel in het resultaat van niet-geconsolideerde ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Dit resultaat wordt bepaald op basis van de bij NV ROVA Holding geldende grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Bij deelnemingen waarin geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, wordt het dividend als resultaat aangemerkt. Verwerking hiervan vindt plaats onder de financiële baten en lasten.

Subsidies

Indien subsidies worden ontvangen ten behoeve van de eigen bedrijfsvoering, worden deze in mindering gebracht op de activa of kosten welke voor het doel van de verstrekte subsidie respectievelijk aangeschaft dan wel gemaakt zijn. In het huidige en voorgaande boekjaar zijn geen materiële subsidies ontvangen.

Wanneer subsidies ontvangen worden met het doel deze te verstrekken aan derden, treedt ROVA op als penvoerder. Dergelijke subsidies worden niet in de financiële resultaten van ROVA verantwoord.

GRONDSLAGEN VOOR HET OPSTELLEN VAN HET KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode.

De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit liquide middelen en vlottende effecten.

Winstbelastingen, ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

Betaalde interest en betaalde dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit financieringsactiviteiten.

De verkrijgingsprijs van verworven groepsmaatschappijen wordt opgenomen onder de kasstroom uit investeringsactiviteiten, voor zover betaling in geldmiddelen heeft plaatsgevonden. Hierbij worden geldmiddelen aanwezig in deze groepsmaatschappijen afgetrokken van de aankoopprijs.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER

MATERIËLE VASTE ACTIVA (TOELICHTING NB 1)

De materiële vaste activa zijn als volgt gespecificeerd (bedragen in duizenden euro's):

Materiële vaste activa	Gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Containers	Wagenpark	Andere vaste bedrijfsmiddelen	Totaal
Aanschafwaarde per 1 januari 2018	21.662	4.168	46.343	27.597	12.191	111.961
Investeringen	1.038	315	2.401	5.408	359	9.521
Activa in uitvoering	0	0	668	142	0	810
Desinvesteringen	0	0	(941)	(2.747)	0	(3.688)
Aanschafwaarde per 31 dec. 2018	22.700	4.483	48.471	30.400	12.550	118.604
Cum. afschrijving per 1 januari 2018	10.628	3.437	28.761	16.856	10.275	69.957
Afschrijvingen	449	151	3.009	2.968	725	7.302
Cum. afschrijving desinvesteringen	0	0	(937)	(2.633)	0	(3.570)
Cum. afschrijving per 31 december 2018	11.077	3.588	30.833	17.191	11.000	73.689
Boekwaarde per 1 januari 2018	11.034	731	17.582	10.741	1.916	42.004
Boekwaarde per 31 december 2018	11.623	895	17.638	13.209	1.550	44.915
Afschrijvingspercentages	4-7%	5-20%	5-20%	12,5-20%	20-33%	

| 47

Onder de post overige bedrijfsmiddelen zijn begrepen automatisering en inventaris.

De verzekerde som van de daarvoor in aanmerking komende activa bedroeg per 31 december 2018 € 47,4 miljoen exclusief BTW.

De materiële vaste activa zijn vrij van zakelijke zekerheden.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER

Bedragen in duizenden euro's

FINANCIËLE VASTE ACTIVA (TOELICHTING NB 2)

Andere deelnemingen

De deelnemingen betreft de 50% participatie in Natuurgas Overijssel BV (opgericht in 2008). Door het negatieve resultaat van de deelneming Natuurgas Overijssel BV uit het verleden is deze deelneming op € 0 gewaardeerd.

Met betrekking tot de deelneming in Natuurgas Overijssel BV is een voorziening deelneming gevormd. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de voorzieningen onder NB 5 op pagina 49.

Overige effecten

	2018	2017
Obligatieleningen	0	4.554

In 2018 is de volledige effectenportefeuille verkocht. De boekwaarde van de effectenportefeuille is per 31 december 2018 nihil.

Van de effectenportefeuille kan het volgende verloopoverzicht weergegeven worden:

	2018	2017
Boekwaarde per 1 januari	4.554	3.354
Verkopen	(4.554)	0
Geamortiseerde agio	0	0
Bijzondere waardemutaties	0	1.200
Boekwaarde per 31 december	0	4.554

De bijzondere waardemutaties worden volgens de individuele methode bepaald. De toepassing van de waarderingsgrondslag heeft in 2017 geleid tot een (gedeeltelijke) terugneming van een in eerdere boekjaren verwerkte duurzame waardevermindering ter grootte van € 1,2 mln.

Vlottende activa

Debiteuren

Dit betreft vorderingen op deelnemende gemeenten uit hoofde van de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten en debiteuren uit hoofde van afval gebracht op brenglocaties en gestort op de stortplaats. Voor deze laatste categorie is wegens mogelijke oninbaarheid een voorziening gevormd. De looptijd van de handelsvorderingen is korter dan 1 jaar.

Vorderingen op verbonden partijen

Onder deze categorie vorderingen zijn geen bedragen begrepen met een resterende looptijd langer dan 1 jaar. Over de vorderingen op verbonden partijen wordt geen rente in rekening gebracht.

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan voornamelijk uit nog te factureren omzet en diverse eindafrekeningen voor de verwerking van door ROVA aangeleverde afvalstoffen. De looptijd van de overige vorderingen is korter dan 1 jaar.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER

Bedragen in duizenden euro's

LIQUIDE MIDDELEN (TOELICHTING NB 3)

	2018	2017
Rekening courant bankiers	38.752	28.445

De liquide middelen staan ter vrije beschikking met uitzondering van verstrekte bankgaranties ter hoogte van € 625.660.

EIGEN VERMOGEN (TOELICHTING NB 4)

Voor de toelichting op het eigen vermogen wordt verwezen naar de toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening op pagina 56.

VOORZIENINGEN (TOELICHTING NB 5)

	2018	2017
Eindafwerking stortplaats	13.510	12.721
Personeel en organisatiekosten	2.907	2.789
Deelnemingen	3.639	3.486
Totaal	20.056	18.996

VERLOOPOVERZICHT PER VOORZIENING

Voorziening eindafwerking stortplaats

	2018	2017
Stand per 1 januari	12.721	12.573
Dotatie	789	148
Stand per 31 december	13.510	12.721

De voorziening voor eindafwerking van de stortplaats betreft een voorziening met een langlopend karakter inzake de verplichting tot eindafwerking van NV ROVA Holding met betrekking tot de stortplaats Bovenveld. Na de eindafwerking dient wettelijk de stortplaats in beheer overgedragen te worden aan provincie Overijssel

(nazorg). De hiervoor benodigde middelen worden bij de exploitanten in rekening gebracht en beheerd door de provincie. De verplichting inzake de stortplaats kent twee delen: de voorziening voor nazorg die in beheer en verantwoordelijkheid is van provincie Overijssel en de voorziening voor eindafwerking die in beheer en verantwoordelijkheid is van NV ROVA Holding.

Nazorg in beheer en verantwoordelijkheid van de provincie Overijssel

Voor wat betreft de nazorg van de stortplaats dient elke vijf jaar een herziening van de zogenaamde nazorgplannen bij de provincie ingediend te worden. Na sluiting van de stortplaats neemt de provincie de nazorg over en brengt in de periode voor sluiting de daarvoor benodigde middelen bij de exploitanten in rekening. In 2016 heeft een herziening van het nazorgplan plaatsgevonden. Dit nazorgplan is op 9 november 2016 middels besluit PS/2016/825 door Provinciale Staten vastgesteld. Op basis van actuele uitgangspunten is de voorziening berekend op € 4,4 mln. met als ingangsdatum 2033. ROVA had hiervan reeds € 3,5 mln. afgedragen aan de provincie. Kritische factoren in de periode tot 2033 en daarna zijn de proeven met duurzaam storten (geen bovenafdichting meer aanbrengen), de levensduur van onder- en bovenafdichting en de verwachte rentestanden. Aangezien de voorziening langjarig bepaald dient te worden (2033 en verder) is de voorziening berekend met langjarige parameters, namelijk 5% rendementsverwachting, 2% inflatie en een 100-jarige levensduur van de afdichting. In hoeverre de recente ontwikkelingen met betrekking tot rendement en inflatie en de uiteindelijke levensduur van de afdichting invloed gaan hebben op de parameters in langjarig perspectief is onbekend. Gelet op de bandbreedte bij diverse scenario's is voor deze ontwikkelingen een risicodeel bepaald van € 3 mln. Dit risicodeel is gebaseerd op een scenario met 3,3% rendementsverwachting, 1% inflatie en een 75-jarige levensduur van de afdichting en wordt binnen de voorziening van NV ROVA Holding aangehouden.

De 3,3% rendementsverwachting is gebaseerd op de UFR 2016 (Ultimate Forward Rate) welke de grondslag is voor de berekening van de waarde van toekomstige verplichtingen van pensioenfondsen en wordt berekend door De Nederlandsche Bank.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER

Bedragen in duizenden euro's

De actuele UFR is ultimo 2018 gedaald naar 2,3%, ultimo 2017 was de UFR 2,6%. De bijgestelde rendementsverwachtingen binnen het nazorgfonds liggen echter tussen de 3% en 4%. Voorzichtigheidshalve is derhalve besloten om het risicodeel ultimo 2018 te berekenen met een rendement van 3% hetgeen geresulteerd heeft in een dotatie voor het risicodeel van € 0,6 mln. Door het langjarige karakter kan een kleine wijziging grote consequenties hebben: Ter indicatie: een verdere bijstelling van 3% naar 2% zou een aanvullende dotatie van ongeveer € 10 mln. betekenen. Ten aanzien van de proeven met duurzaam storten zijn thans geen uitspraken te doen over mogelijke financiële effecten. In overeenstemming met het landelijk beleid in Nederland is in het geactualiseerde nazorgplan de huidige systematiek van afdekken gecontinueerd. Pas wanneer uitkomsten van de proeven bekend zijn kan beoordeeld worden of de huidige systematiek herzien moet worden. Deze uitkomsten worden niet op korte termijn verwacht.

Voorziening voor eindafwerking die in beheer en verantwoordelijkheid is van NV ROVA Holding

Na de exploitatieperiode dient de stortplaats afgedekt te worden voordat overdracht aan de provincie plaats kan vinden. In navolging van de herziening van het provinciale deel heeft in 2015 en 2016 een herziening plaatsgevonden van de geraamde kosten. Deze is berekend op € 9,9 mln.

De totale voorziening voor eindafwerking van de stortplaats van € 13,5 mln. betreft de geraamde kosten van de eindafwerking (€ 9,9 mln.) en een risicodeel voor de gehanteerde parameters (€ 3,6 mln.)

Voorziening personeel en organisatiekosten	2018	2017
Stand per 1 januari	2.789	2.591
Vrijval	(830)	0
Dotatie	1.228	436
Onttrekkingen	<u>(280)</u>	<u>(238)</u>
Stand per 31 december	2.907	2.789

De voorziening voor personeel en organisatiekosten betreft de personeelskosten die voortvloeien uit reeds ingegane verplichtingen die het gevolg zijn van het feit dat ROVA eigen risicodragers is voor werkloosheidsverplichtingen alsmede een suppletie op de arbeidsongeschiktheidsverzekering.

Voorts heeft de voorziening betrekking op de te betalen jubileumuitkeringen in de toekomst. Deze voorziening is gevormd met inachtneming van de bepalingen in de CAO, rekening houdend met sterfte- en blijfkansen.

Voorziening deelnemingen

	2018	2017
Stand per 1 januari	3.486	4.131
Dotatie	153	0
Onttrekkingen	0	(645)
Stand per 31 december	<u>3.639</u>	<u>3.486</u>

Met betrekking tot de 50% deelneming in Natuurgas Overijssel BV is een voorziening deelnemingen gevormd voor de mogelijke garantieverplichtingen van ROVA jegens de bancaire financier en een toegezegde exploitatiebijdrage gedurende de resterende exploitatieperiode.

Uitsplitsing naar looptijd

Resterende looptijd voorzieningen	< 1 jaar	> 1 en < 5 jaar	> 5 jaar
Nazorg stortplaatsen	0	0	13.510
Personeel en organisatiekosten	867	582	1.458
Deelnemingen	654	2.985	0
Totaal voorzieningen	1.521	3.567	14.968

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER

Bedragen in duizenden euro's

ACHTERGESTELDE LENING (TOELICHTING NB 6)

	2018	2017
Stand per 1 januari	9.590	9.590
Aflossingsverplichting volgende boekjaar	0	0
Aflossingen	0	0
Stand per 31 december	9.590	9.590

De achtergestelde lening betreft door de aandeelhoudende gemeenten verstrekte leningen.

Bij de financiële herstructurering in september 2001 zijn achtergestelde leningen opgenomen van de bestaande aandeelhouders van in totaal € 12,3 miljoen met een rentepercentage van 8% en een looptijd van 10 jaar. De achtergestelde lening is in 2016 met uitzondering van een bedrag van € 2,7 miljoen verlengd met 5 jaar, met een optie tot verlenging met telkens nog 5 jaar. Gedurende de looptijd is de lening vrij van aflossing. Deze lening met de A-aandeelhouders, die zijn opgenomen bij de financiële herstructurering in 2001, zijn achtergesteld ten opzichte van bancaire financiers.

OVERIGE SCHULDEN (TOELICHTING NB 7)

De overige schulden bestaan voornamelijk uit nog te betalen kosten en schulden aan deelnemende gemeenten uit hoofde van de afgesloten dienstverleningsovereenkomsten (eindafrekening) en schulden aan leveranciers en werknemers.

De overige schulden kunnen als volgt gespecificeerd worden:

<i>Overige schulden</i>	2018	2017
Programma afvalinfrastructuur gemeenten	4.647	4.036
Eindafrekening aandeelhoudende gemeenten	684	710
Schulden aan leveranciers	4.336	3.700
Schulden inzake personeel	1.732	1.618
Overige schulden	513	264
Stand per 31 december	11.912	10.328

Enkele posten onder de overige schulden, waaronder Programma afvalinfrastructuur gemeenten, hebben een overwegend langlopend karakter. De overige hierboven genoemde posten hebben een looptijd korter dan een jaar.

OVERLOPENDE PASSIVA

De overlopende passiva bestaan voornamelijk uit nog te verrekenen subsidies en vooruitgefactureerde omzet. De looptijd van de overlopende passiva is korter dan een jaar.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE BALANS PER 31 DECEMBER

NIET IN DE BALANS OPGENOMEN ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

Borgstelling

NV ROVA Holding staat voor een bedrag van maximaal € 5.037.500 exclusief rente en kosten borg voor de door ABN AMRO Bank NV verstrekte lening aan Natuurgas Overijssel BV. Van de hoofdsom resteert als gevolg van periodieke aflossingen per ultimo 2018 een bedrag van € 1.755.408.

Voorwaardelijke verplichtingen

De voorwaardelijke verplichtingen voor lopende bestellingen van containers en wagenpark bedroegen ultimo 2018 € 2.039.042 (2017: € 2.396.100). Hiervoor zijn geen zakelijke zekerheden gesteld.

Leaseverplichtingen

De financiële verplichtingen ter zake van operational lease bedragen € 354.390 (2017: € 401.531) waarvan € 162.881 betrekking heeft op 2018 (2017: € 157.553) en het resterende bedrag een looptijd heeft van langer dan 1 jaar en korter dan 5 jaar.

Huurverplichtingen

De jaarlijkse financiële verplichtingen ter zake van huurovereenkomsten bedragen € 129.963 (2017: € 124.202). Dit betreft de huur van onderkomens ten behoeve van de uitvoering van beheer openbare ruimte.

Fiscale eenheid

De onderneming vormt tezamen met haar dochterondernemingen een fiscale eenheid voor BTW en vennootschapsbelasting; elk der vennootschappen is volgens de standaard voorwaarden aansprakelijk voor te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

Bedragen in duizenden euro's

OMZET PUBLIEKE TAKEN AFVAL EN BOR (TOELICHTING NB 8)

De uitvoering van publieke taken betreft in hoofdzaak de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen en het integraal beheer van openbare ruimten en riolering. De verwijderingstaak betreft de inzameling met behulp van mens en materieel, de overslag en de uiteindelijke verwerking zoals verbranding en vergisting. Tevens valt het beschikbaar stellen van containers aan huishoudens onder deze taak. Naast de primaire taken worden overige diensten verleend. Voorbeelden hiervan zijn het beheer en de organisatie van de verwijdering van huishoudelijke afvalstoffen, de implementatie van Diftar (gedifferentieerde tarief heffing), beleidsadviesing, sorteeraanlyse, gladheidsbestrijding, ontruiming en ongediertebestrijding. Alle taken zijn vastgelegd in dienstverleningsovereenkomsten (DVO's) en worden uitgevoerd door NV ROVA Gemeenten.

Omzet publieke taken	2018	2017
Verwijdering huishoudelijke afvalstoffen	47.181	44.770
Beheer Openbare ruimte	21.965	20.948
Overige diensten	6.080	5.564
Totaal netto-omzet publieke taken	75.226	71.282

Ten opzichte van het vorige verslagjaar is de omzet publieke taken gestegen met € 3,9 mln. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door de volgende effecten:

- De omzet Verwijdering huishoudelijke afvalstoffen stijgt met € 2,4 mln. voornamelijk als gevolg van uitbreiding dienstverlening (€ 1 mln.) jaarlijkse indexatie (€ 0,5 mln.), doorvoering structureel hogere kosten PMD (€ 0,5 mln.).
- De omzet Beheer Openbare Ruimte stijgt met € 1 mln. als gevolg van incidentele omzet (kap en herplant essen, VTA bomen en eikenprocessierupsbestrijding, totaal € 0,6 mln.) en jaarlijkse indexatie (€ 0,3 mln.).
- De omzet Overige diensten stijgt met € 0,5 mln. door aanvullende dienstverlening ten aanzien van kringloopbedrijven.

	2018	2017
Omzet brenglocaties (toelichting NB 9)	2.721	2.477

De omzet brenglocaties bestaat uit de acceptatie en overslag van door derden gebracht afval op de overslagstations in Amersfoort, Bovenveld, Raalte, Steenwijk, Winterswijk en Zwolle. De stijging ten opzichte van voorgaand jaar wordt veroorzaakt door de stijging van verwerkingstarieven van het aanbod van de te verwerken stromen.

	2018	2017
Omzet stortplaatsen (toelichting NB 10)	491	249

De netto omzet stortplaatsen bestaat uit de acceptatie van te storten afvalstoffen op de stortplaats Bovenveld. De totale hoeveelheid gestort afval bedroeg in 2018 14.658 ton ten opzichte van 11.124 ton in 2017. In 2017 is echter relatief veel asbesthoudende grond gestort, wat een lager tarief kent ten opzichte van regulier asbesthoudend materiaal. Met ingang van 1 april 2014 wordt wettelijk verplichte stortbelasting geheven over te storten afvalstoffen. De stortbelasting is niet inbegrepen in de omzet.

	2018	2017
Overige bedrijfsopbrengsten (toelichting NB 11)	1.863	2.128

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen diverse soorten dienstverlening, niet zijnde uitvoering van publieke taken en bestaan uit diverse reinigingstaken, het onderhoud van materieel van derden en doorbelastingen aan derde partijen welke gebruik maken van ROVA faciliteiten, waaronder huur voor gebouwen en gebruik van ICT-infrastructuur. Daarnaast is het verkoopresultaat op buiten gebruik gestelde activa opgenomen onder de overige opbrengsten.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

Bedragen in duizenden euro's

Uitbesteed werk en andere externe kosten (toelichting NB 12)

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2018	2017
Verwerking restafval	5.458	6.028
Verwerking groente-, fruit- en tuinafval (gft)	5.521	5.525
Verwerking overige afvalstoffen	3.663	3.410
Inzameling door derden	6.504	6.952
Overig uitbesteed werk	3.686	2.885
Totaal uitbesteed werk en externe kosten	24.832	24.800

De kosten van verwerking van rest- en gft-afval zijn verantwoord inclusief de kosten van transport van de overslaglocaties naar de verwerkingsinstallaties.

Het effect van omgekeerd inzamelen zorgt voor een verdere daling van de kosten van restafval van ca. € 0,5 mln. Dit effect zorgt tevens voor een stijging van het aanbod gft-afval en PMD, welke inbegrepen is onder de post overige afvalstoffen. De post inzameling derden daalt met € 0,4 mln. door lagere inzamelkosten. De post overig uitbesteed werk stijgt met € 0,8 mln., voornamelijk door extra uitbesteed werk ten behoeve van incidentele opdrachten in het domein Beheer openbare ruimte.

Personeelskosten (toelichting NB 13)

	2018	2017
Lonen en salarissen	15.113	14.583
Sociale lasten	2.043	1.860
Pensioenlasten	1.852	1.732
Overig personeelskosten (o.a. inhuur derden)	6.262	5.811
Totaal personeelskosten	25.270	23.986

In 2018 had de vennootschap gemiddeld 347 werknemers (uitgedrukt in fulltime equivalenten) in dienst (2017: 338). Het aantal werknemers per 31 december 2018 bedroeg 371 (2017: 359), als volgt verdeeld over de verschillende bedrijfsonderdelen: holding (directie, beleid & communicatie, grondstoffen & regie, ondersteunende diensten) 68, uitvoering afvalbeheer 182 en beheer openbare ruimte 121. De stijging van de personeelskosten in 2018 met € 1,3 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door uitbreiding van personeel (€ 0,6 mln.), reguliere cao-verhogingen (€ 0,6 mln.) en stijging van sociale lasten (€ 0,2 mln.).

Pensioenregeling

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die wordt gekwalificeerd als een toegezegde bijdrageregeling. De pensioenregelingen zijn ondergebracht bij het ABP (Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds) en bij Loyalis en worden, overeenkomstig de in de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving aangereikte vereenvoudiging, in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord.

Kosten materieel (toelichting NB 14)

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2018	2017
Voertuigen	6.119	5.486
Inzamelmiddelen	1.111	954
Overig materieel	1.546	1.447
Totaal kosten materieel	8.776	7.887

De kosten van materieel betreffen de brandstofkosten, kosten van onderhoud en reparatie ten behoeve van eigen materieel en materieel van derden. De stijging van € 0,9 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere brandstof- en inzetkosten.

TOELICHTING OP DE

GECONSOLIDEERDE WINST- EN VERLIESREKENING

Bedragen in duizenden euro's

Overige bedrijfskosten (toelichting NB 15)

Deze post kan als volgt worden gespecificeerd:

	2018	2017
Huisvesting	2.351	1.632
Algemeen beheer	4.847	3.495
Overige kosten	(81)	118
Totaal overige bedrijfskosten	7.117	5.245

De huisvestingskosten bestaan in hoofdzaak uit huur, energie, onderhoud, schoonmaak en telefonie.

De kosten van algemeen beheer bestaan uit de kosten van automatisering, advies en ontwikkeling en marketing en communicatie.

De stijging met € 1,8 mln. wordt voornamelijk veroorzaakt door per saldo hogere dotaties aan de voorziening deelnemingen (€ 0,8 mln.) en de voorziening eindafwerking stortplaats (€ 0,7 mln.).

Financiële baten en lasten (toelichting NB 16)

	2018	2017
Ontvangen rente	20	77
Betaalde rente over langlopende leningen	(769)	(769)
Opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten	187	1.200
Overige financiële baten en lasten	(51)	(48)
Totaal financiële baten en lasten	(613)	460

De ontvangen rente bestaat uit rente inkomsten deposito's en de rekening courant tegoeden. De rente over de langlopende leningen betreft de betaalde rente over de in september 2001 opgenomen achtergestelde leningen van de aandeelhouders.

De opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van effecten bestaan uit de waardeverminderingen en terugnemingen op waardeverminderingen op de obligatieportefeuille.

Onder de overige financiële baten en lasten zijn de resultaten opgenomen die volgen uit het verkopen van effecten en obligaties alsmede resultaten die volgen uit de gehanteerde waarderingsmethode. De toepassing van de waarderingsgrondslag heeft in 2017 geleid tot een (gedeeltelijke) terugneming van een in eerdere boekjaren verwerkte duurzame waardevermindering van € 1,2 mln.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (toelichting NB 17)

Het van toepassing zijnde percentage voor de vennootschapsbelasting is 25,0%. De effectieve belastingdruk wijkt af van het nominale percentage als gevolg van fiscaal niet-belaste opbrengsten. De belastingplicht is van toepassing indien en voor zover ROVA een onderneming drijft. Op basis van de huidige inzichten is het grootste deel van de activiteiten van NV ROVA Holding vrijgesteld van vennootschapsbelasting aangezien sprake is van het vervullen van een overheidstaak.

De effectieve belastingdruk over 2018 komt uit op 3,97% (2017: 3,97%).

Transacties met verbonden partijen

Van transacties met verbonden partijen is sprake wanneer een relatie bestaat tussen de onderneming, haar deelnemingen en hun bestuurders en leidinggevende functionarissen.

Er hebben zich geen transacties met verbonden partijen voorgedaan op niet-zakelijke grondslag.

De bezoldiging van de bestuurders en commissarissen is toegelicht op pagina 62.

VENNOOTSCHAPPELIJKE BALANS

PER 31 DECEMBER, NA WINSTBESTEMMING

Bedragen in duizenden euro's

	2018	2017
VASTE ACTIVA		
Financiële vaste activa		
Deelnemingen	2.360	2.360
Overige effecten	0	4.554
Leningen u/g	430	430
	2.790	7.344
VLOTTENDE ACTIVA		
Vorderingen op verbonden partijen	23.804	21.061
Overige vorderingen	110	13
Liquide middelen	29.926	27.217
	53.840	48.291
	56.630	55.635
PASSIVA		
Eigen vermogen		
Geplaatst kapitaal	1.270	1.245
Agio reserve	2.235	2.207
Overige reserves	29.011	27.454
Uit te keren dividend	4.226	5.610
	36.742	36.516
Voorzieningen	6.546	6.274
Achtergestelde lening	9.590	9.590
Kortlopende schulden	3.752	3.255
	56.630	55.635

VENNOOTSCHAPPELIJKE WINST-/VERLIESREKENING

OVER 2018

Bedragen in duizenden euro's

Resultaat van ondernemingen waarin wordt
deelgenomen
Overige baten en lasten na belastingen

2018

13.225

(7.441)

5.784

2017

13.102

(5.661)

7.441

Resultaat na belastingen

TOELICHTING OP DE

VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

Bedragen in duizenden euro's

Algemeen

De enkelvoudige jaarrekening maakt deel uit van de jaarrekening 2018 van de onderneming. Ten aanzien van de enkelvoudige winst- en verliesrekening van de onderneming is gebruik gemaakt van de vrijstelling ingevolge artikel 2:402 BW.

Voor zover posten uit de enkelvoudige balans en de enkelvoudige winst-en-verliesrekening hierna niet nader zijn toegelicht, wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening.

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de resultaatbepaling zijn gelijk aan die voor de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening, met uitzondering van het volgende:

- Resultaat deelnemingen: Het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen omvat het aandeel van de onderneming in de resultaten van deze deelnemingen. Resultaten op transacties, waarbij overdracht van activa en passiva tussen de onderneming en haar deelnemingen en tussen deelnemingen onderling heeft plaatsgevonden, zijn niet verwerkt voor zover deze als niet-gerealiseerd kunnen worden beschouwd.

Financiële vaste activa

	2018	2017
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	2.360	2.360
	<u>2.360</u>	<u>2.360</u>

De onderneming te Zwolle staat aan het hoofd van de groep en heeft de volgende kapitaalbelangen:

<i>Naam</i>	<i>Vestigingsplaats</i>	<i>Aandeel in geplaatst kapitaal</i>
Geconsolideerde deelnemingen		
NV ROVA Gemeenten	Zwolle	100%
NV ROVA Afvalverwerking	Zwolle	100%
ROVA Regie BV	Zwolle	100%
ROVA Activa Beheer BV	Zwolle	100%
ROVA Duurzaam BV	Zwolle	100%

<i>Naam</i>	<i>Vestigingsplaats</i>	<i>Aandeel in geplaatst kapitaal</i>
Niet-geconsolideerde deelnemingen		
Natuurgas Overijssel BV	Zwolle	50%

In de vorderingen op groepsmaatschappijen zijn geen vorderingen begrepen met een looptijd langer dan 1 jaar.

Overige effecten

Onder de overige effecten zijn twee obligatieleningen opgenomen. Voor de toelichting op de overige effecten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening op pagina 49.

TOELICHTING OP DE

VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

Bedragen in duizenden euro's

Vorderingen op verbonden partijen

De vorderingen op verbonden partijen bestaan uit rekening courantverhoudingen met in de consolidatie opgenomen groepsmaatschappijen. De vorderingen hebben een looptijd korter dan een jaar. Er wordt geen rente in rekening gebracht.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking met uitzondering van verstrekte bankgaranties ter hoogte van € 625.660.

Eigen vermogen	2018	2017
Gestort en opgevraagd kapitaal	1.270	1.245
Agio reserve	2.235	2.207
Overige reserves	29.011	27.454
Stand per 31 december	32.516	30.906

Gestort en opgevraagd kapitaal	2018	2017
Stand per 1 januari	1.245	1.231
Teruggenomen aandelen	0	0
Uitgifte aandelen	25	14
Stand per 31 december	1.270	1.245

Het maatschappelijk aandelenkapitaal bedraagt € 3.403.500 en is verdeeld in 8.000 aandelen A, 8.000 aandelen B en 14.000 aandelen C. Alle aandelen hebben een nominale waarde van € 113,45. Geplaatst en volgestort zijn: 7.023 aandelen A zijnde € 796.759, 2.435 aandelen B zijnde € 276.239 en 1.737 aandelen C zijnde € 197.055.

Aandeelhouders A zijn als enige gerechtigd op het resultaat van NV ROVA Afvalverwerking. Het overige resultaat komt toe aan zowel de aandeelhouders A en B, waarbij uitsluitend de aandeelhouders C winstgerechtigd zijn voor het resultaat op publieke taken BOR.

In verband met uitbreiding van de dienstverlening aangaande fysieke leefomgeving per 1 januari 2018 zijn 222 letteraandelen C uitgegeven aan de gemeente Zwartewaterland. De aandelen zijn volgestort in geld.

Agio reserve	2018	2017
Stand per 1 januari	2.207	2.033
Storting op aandelen	28	174
Inkoop van eigen aandelen	0	0
Teruggenomen aandelen	0	0
Stand per 31 december	2.235	2.207

Overige reserves

De overige reserves bestaan uit de algemene reserve A-aandelen, algemene reserve B-aandelen, algemene reserve C-aandelen en reserve Innovatie Projecten Afval. Het verloop is als volgt gespecificeerd:

Reserve Innovatie Projecten Afval	2018	2017
Stand per 1 januari	150	150
Onttrekking	0	0
Stand per 31 december	150	150

Bij de bestemming van het resultaat over 2005 is een reserve gevormd van waaruit onderzoek en ontwikkelingen voor nieuwe afvalverwerkingstechnieken gefinancierd kunnen worden. In 2018 hebben geen onttrekkingen plaatsgevonden.

TOELICHTING OP DE

VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

Bedragen in duizenden euro's

Algemene reserve A	2018	2017
Stand per 1 januari	23.405	22.066
Toevoeging uit winstverdeling	1.116	1.339
Dividenduitkering	0	0
Stand per 31 december	24.521	23.405

Algemene reserve B	2018	2017
Stand per 1 januari	3.678	3.213
Toevoeging uit winstverdeling	386	465
Dividenduitkering	0	0
Stand per 31 december	4.063	3.678

Algemene reserve C	2018	2017
Stand per 1 januari	221	193
Toevoeging uit winstverdeling	56	28
Dividenduitkering		0
Stand per 31 december	277	221

Van het resultaat 2018 wordt in overeenstemming met de winstbestemming zoals opgenomen in de toelichting op de vennootschappelijke jaarrekening op pagina 63. in dit verslag een bedrag van € 4,23 mln. uitgekeerd als dividend. Het resterende deel wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

Aansprakelijk vermogen

Het aansprakelijk vermogen bestaat naast het eigen vermogen exclusief het uit te keren dividend ook uit de achtergestelde lening die verstrekt is door de

aandeelhouders. Het aansprakelijk vermogen kan als volgt gespecificeerd worden:

Aansprakelijk vermogen	2018	2017
Gestort en opgevraagd kapitaal	1.270	1.245
Agio reserve	2.235	2.207
Overige reserves	29.011	27.454
Achtergestelde lening	9.590	9.590
	42.106	40.496

Voorzieningen

De voorziening heeft betrekking op de voorziening voor personeel en organisatiekosten en de voorziening deelnemingen. Voor een nadere onderbouwing en het verloop van deze posten wordt verwezen naar de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening op pagina 49 en verder.

Achtergestelde lening

Voor een nadere onderbouwing en het verloop van de achtergestelde lening wordt verwezen naar de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening op pagina 51.

Kortlopende schulden	2018	2017
Schulden aan leveranciers	629	443
Loonheffing en premies	1.116	993
Kortlopend deel langlopende schulden	0	0
Schulden inzake personeel	1.242	1.145
Overige schulden	715	674
	3.752	3.255

TOELICHTING OP DE

VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

Bedragen in duizenden euro's

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Hoofdelijke aansprakelijkheid en garanties

NV ROVA Holding heeft zich hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van de vennootschappen NV ROVA Gemeenten, NV ROVA Afvalverwerking, ROVA Regie BV en ROVA Activa Beheer BV. NV ROVA Holding heeft zich niet hoofdelijk aansprakelijk gesteld voor de uit rechtshandelingen voortvloeiende schulden van ROVA Duurzaam BV. Hierbij is het bepaalde in artikel 403 lid 1 sub f van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek in aanmerking genomen.

Borgstelling

NV ROVA Holding staat voor een bedrag van maximaal € 5.037.500 exclusief rente en kosten borg voor de door ABN AMRO Bank NV verstrekte lening aan Natuurgas Overijssel BV. Van de hoofdsom resteert als gevolg van periodieke aflossingen per ultimo 2018 een bedrag van € 1.755.408.

Fiscale eenheid

De onderneming vormt tezamen met haar dochterondernemingen een fiscale eenheid voor BTW en vennootschapsbelasting; elk der vennootschappen is volgens de standaard voorwaarden aansprakelijk voor te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van Mazars Accountants N.V. zijn ten laste gebracht van de

onderneming, haar dochtermaatschappijen en andere maatschappijen die zij consolideert, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a lid 1 en 2 BW. De honoraria zijn bepaald op basis van de reeds gedurende het boekjaar in rekening gebrachte kosten en de in het nieuwe boekjaar nog in rekening te brengen kosten inzake boekjaar 2019.

	Mazars Accountants N.V. 2018	Totaal 2018
Onderzoek van de jaarrekening	56	56
Andere controleopdrachten	33	33
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0
Andere niet-controlediensten	8	8
Totaal	97	97

	Mazars Accountants N.V. 2017	Totaal 2017
Onderzoek van de jaarrekening	50	50
Andere controleopdrachten	30	30
Adviesdiensten op fiscaal terrein	0	0
Andere niet-controlediensten	0	0
Totaal	80	80

TOELICHTING OP DE

VENNOOTSCHAPPELIJKE JAARREKENING

Bedragen in duizenden euro's

Bezoldiging van statutair bestuurder en commissarissen

De bezoldigingen met inbegrip van pensioenlasten voor statutair bestuurder en voormalige bestuurders als bedoeld in artikel 2:383, lid 1, BW, is op grond van de vrijstelling van datzelfde wetsartikel niet vermeld. Hoewel NV ROVA Holding formeel niet onder de werking van de Wet Normering Topinkomens (WNT) valt, heeft de raad van commissarissen er voor gekozen bij de aanstelling van de nieuwe directeur in 2017 de kaders van de WNT aan te houden bij het vaststellen van de bezoldiging van de statutair bestuurder.

De bezoldigingen voor commissarissen bedroeg over dit boekjaar € 76.574 (2017: € 74.257).

RESULTAATBESTEMMING

VOORSTEL TOT BESTEMMING VAN HET RESULTAAT OVER HET BOEKJAAR 2018

De bepaling van de resultaatbestemming is vastgelegd in artikel 26 van de statuten NV ROVA Holding. Daarin is bepaald dat aandeelhouders A als enige gerechtigd zijn tot het resultaat van NV ROVA Afvalverwerking. Het overige resultaat komt toe aan de aandeelhouders A en B, waarbij uitsluitend de aandeelhouders C winstgerechtigd zijn voor het resultaat op publieke taken BOR.

De directie heeft met inachtneming van wat ter zake is bepaald in artikel 26 van de statuten van NV ROVA Holding en met goedkeuring van de raad van commissarissen besloten om van de winst van het boekjaar 2018 ten bedrage van € 5.783.643,66 een bedrag van:

€ 1.115.175,34	toe te voegen aan de reserve A
€ 386.651,28	toe te voegen aan de reserve B
€ 56.008,84	toe te voegen aan de reserve C.

Als dividend wordt ter beschikking van de Algemene vergadering gesteld een bedrag van:

€ 3.065.854,35	voor houders van aandelen A
€ 1.159.953,85	voor houders van aandelen B
€ 0,00	voor houders van aandelen C.

Zwolle, 15 april 2019

Directie NV ROVA Holding

Drs. V.E. van Dijk (statutair)
Drs. M.W. van Lente RA

Raad van commissarissen NV ROVA Holding

Prof. dr. J.C. Verdaas (voorzitter)
Prof. Dr. J. Bossert
Dr. IJ.J.H. Breukink
Mevr. Ir. L. Kaashoek
Mevr. Mr. S.E. Korthuis

OVERIGE GEGEVENS

DIRECTIE

DE HEER DRS. V.E. (VICTOR) VAN DIJK

algemeen directeur (statutair)

Nationaliteit:

Nederlands

Geboortejaar:

1958

Als algemeen directeur en bestuurder draagt hij eindverantwoordelijkheid voor het reilen en zeilen van de vennootschap en vertegenwoordigt hij de vennootschap naar derden. Onder zijn directe leiding vallen de strategische, externe oriëntatie en ontwikkeling van ROVA, het beheer van de dienstverlening aan gemeenten, de ontwikkeling van duurzame oplossingen voor ingezamelde afvalstromen, alsmede de staffuncties Personeel & Organisatie en Bestuurlijke en Juridische Zaken.

Overige functies:

lid Raad van Toezicht IJsselheem (m.i.v. 15 maart 2018)

DE HEER DRS. M.W. (MARCO) VAN LENTE RA

directeur financiën en middelen

Nationaliteit:

Nederlands

Geboortejaar:

1971

Als directeur financiën en middelen is hij verantwoordelijk voor het beheer van de middelen en geeft hij leiding aan de staffuncties Financiën & Control, ICT, Activa Beheer, Regie & Grondstoffen en Kwaliteit, Arbo & Milieu.

Overige functies:

penningmeester Stichting De Meente, voorzitter bestuurscommissie De Meente, bestuurslid volksijsbaan De Eendracht Genemuiden, lid jeugdcommissie Sportclub Genemuiden

RAAD VAN COMMISSARISSEN

PROF. DR. J.C. VERDAAS

Voorzitter

Nationaliteit:
Nederlands

Geboortejaar:
1966

Benoemd:
mei 2017 (2^e termijn)

De heer Verdaas is tevens adviseur bij adviesbureau Over Morgen, voorzitter Wadden Sea Board (tot mei 2018), voorzitter Mijnraad, hoogleraar gebiedsontwikkeling TU Delft (vanaf 15 mei 2018) en lid Raad Leefomgeving en Infrastructuur. Per 1 april 2019 is hij benoemd tot Dijkgraaf van het Waterschap Rivierenland.

PROF. DR. J. BOSSERTVice-voorzitter,
Voorzitter Auditcommissie

Nationaliteit:
Nederlands

Geboortejaar:
1957

Benoemd:
mei 2017 (2^e termijn)

De heer Bossert is tevens hoogleraar Stellenbosch University, lid Stellenbosch Good Governance Forum, lector Finance & Accountancy bij Hogeschool Inholland, directeur Bossert Organisatie Advies en geassocieerd partner Necker van Naem.

DR. I.J.J.H. BREUKINK

Lid Auditcommissie

Nationaliteit:
Nederlands

Geboortejaar:
1964

Benoemd:
mei 2016 (1^e termijn)

De heer Breukink is tevens werkzaam als adviseur namens Breukink Business Support en was tot 1 november 2018 ad interim lid van het college van bestuur Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

MEVROUW IR. M.E. KAASHOEK

Lid Remuneratiecommissie

Nationaliteit:
Nederlands

Geboortejaar:
1971

Benoemd:
mei 2016 (1^e termijn)

Mevrouw Kaashoek is tevens directeur Pakketten & Logistiek, lid van de executive committee van PostNL en lid bestuur Transport en Logistiek Nederland (TLN).

MEVROUW MR. S.E. KORTHUIS

Voorzitter Remuneratiecommissie

Nationaliteit:
Nederlands

Geboortejaar:
1959

Benoemd:
mei 2017 (2^e termijn)

Mevrouw Korthuis is tevens vice-voorzitter raad van toezicht Stichting Avelijn en lid raad van commissarissen NV NOM.

ONDERNEMINGSRAAD

NAAM	FUNCTIE	WERKZAAM IN VESTIGING
De heer W. van Schoot	voorzitter	Hoofdkantoor
De heer H. Smit	vice-voorzitter	Vestiging Winterswijk
De heer D. Sastromihardjo	secretaris	Hoofdkantoor
De heer C.J. Taam	lid commissie Financiën	Vestiging Steenwijk
De heer R. Houtveen	lid commissie Financiën	Vestiging Amersfoort
De heer H. Middelkamp	lid commissie Financiën	Vestiging Zwolle
De heer G.M. Nijhof	lid commissie ARBO	Vestiging Zwolle
De heer J. Schoonhoven	lid commissie ARBO	Vestiging Zwolle
De heer F. Steenbergen	lid commissie ARBO	Vestiging Zwolle

AANDEELHOUDERSOVERZICHT

Per 31 december 2018 kent NV ROVA Holding de volgende aandeelhouders waaronder in totaal 11.205 aandelen zijn verdeeld. De nominale waarde per aandeel bedraagt voor alle letteraandelen € 113,45. Daarmee komt de nominale waarde van de geplaatste aandelen per balansdatum op totaal € 1.271.207,25.

De gemeenten en de verdeling van aandelen per aandeelhouder op 31 december 2018 is als volgt:

Aandelen A

Amersfoort	1534
Dalfsen	360
Hardenberg	816
Hatterij	172
Heerde	272
Kampen	322
NV ROVA Holding	10
Olst-Wijhe	112
Ommen	273
Raalte	534
Staphorst	217
Steenwijkerland	579
Zwartewaterland	302
Zwolle	1.490
AVU	40

Totaal 7.033

Aandelen B

Aalten	272
Bunschoten	205
Dinkelland	260
Olst-Wijhe	90
Oost Gelre	295
Tubbergen	212
Twenterand	335
Urk	160
Westerveld	191
Winterswijk	290
Woudenberg	125

Totaal 2.435

Aandelen C

Winterswijk	290
Zwartewaterland	222
Zwolle	1.225

Totaal 1.737

| 68

AANDEELHOUDERSRENDEMENT

Aandeelhoudersrendement is het rendement op ingelegd vermogen. Het rendement wordt gevormd door een drietal uitkeringen aan aandeelhouders, te weten: dividend, verlagingen van tarieven en rentevergoeding op achtergestelde leningen.

| 69

TOELICHTING:

1. De periode 1996-2001 geldt als opbouw periode. In deze jaren werden positieve resultaten behaald die in de vorm van dividend aan de aandeelhouders werd uitgekeerd.
2. In 2001 is een deel van het eigen vermogen afgestempeld en aan de aandeelhouders uitgekeerd. Tegelijkertijd zijn achtergestelde leningen van de aandeelhouders opgenomen tegen een rentevergoeding boven de marktrente. Deze rentevergoeding vormt een vaste uitkering op ingelegd vermogen.
3. Sinds 2001 is schaalvergroting bereikt door toetreding van nieuwe gemeenten. De sindsdien doorgevoerde efficiencymaatregelen, dragen bij aan het rendement van ROVA. Sinds 2003 worden deze schaalvoordelen ook in de vorm van tarievenverlaging doorgegeven aan de aandeelhouders.

STATUTAIRE DOELSTELLINGEN

1. De vennootschap heeft tot doel het bevorderen van en/of het (doen) realiseren van integraal afvalketenbeheer en het leveren van kwalitatief hoogwaardige dienstverlening op het terrein van de verwijdering van afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte, waaronder begrepen beleidsondersteuning en collectieve aanbestedingen ten behoeve van de deelnemende overheden (gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden).

2. De vennootschap heeft voorts tot doel vanuit de zorgtaak van de deelnemende overheden (gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden) en het daarmee samenhangende economisch belang, ten algemene nutte werkzaam te zijn op het gebied van de inzameling, bewerking en verwerking van afvalstoffen, het beheer van de openbare ruimte, alsmede op het gebied van direct of indirect daarmee verband houdende andere beleidsvelden, in de ruimste zin van het woord.

3. De vennootschap tracht de in de leden 1 en 2 van dit artikel omschreven doelstellingen onder meer te bereiken door het (doen) verzamelen, bewerken en verwerken van

afvalstoffen namens de deelnemende overheden (gemeenten en gemeentelijke samenwerkingsverbanden) respectievelijk in opdracht van andere overheidslichamen, bedrijven en particulieren, alsmede door het uitvoeren van voorkomende onderhoudstaken in de openbare ruimte, een en ander tegen zo laag mogelijke maatschappelijke kosten.

4. De vennootschap is bevoegd tot het verrichten van alle handelingen die voor het bereiken van eerder genoemde doeleinden bevorderlijk kunnen zijn of daarmee in de ruimste zin verband houden, waaronder begrepen het oprichten of mede-oprichten van, het samenwerken met, het deelnemen in het kapitaal van, het besturen of medebesturen van, het voeren van bestuur over andere rechtspersonen met een doelstelling gelijk aan of verwant met die van de vennootschap, het opzetten en in stand houden van de daartoe vereiste organisaties en het bijeenbrengen van de daartoe nodige financiële middelen.

5. In het kader van het gestelde in lid 4 zal de vennootschap uitsluitend en alleen voor de uitvoering van publieke taken voor een zo laag mogelijk maatschappelijk,

kostendekkend tarief, ten behoeve van de aandeelhouders als samenwerkingsverband, een of meer dochtermaatschappijen oprichten.

6. De vennootschap zal bij het nastreven van haar doelen, binnen het kader van een evenwichtig beleid dat gericht is op verantwoorde continuïteit van de onderneming als openbaar nutsbedrijf:

a. rekening houden met de redelijke belangen van haar aandeelhouders en werknemers;

b. de opdrachten aanvaarden van de deelnemende overheden ter uitvoering van hun publiekrechtelijke en wettelijke taken ten aanzien van inzameling respectievelijk bewerking en verwerking van afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte, een en ander vallend binnen de doelstelling van de vennootschap en met inachtneming van milieutechnische en bedrijfseconomische randvoorwaarden;

c. een bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling van de samenleving onder meer door bevordering van een verantwoorde wijze van verwijdering van afvalstoffen en het beheer van de openbare ruimte.

CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

Aan de aandeelhouders en de raad van commissarissen van N.V. ROVA Holding

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van N.V. ROVA Holding te Zwolle gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van N.V. ROVA Holding per 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2018;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van N.V. ROVA Holding zoals vereist de Wet toezicht

accountantsorganisaties (Wta), in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- deel A van het jaarverslag (bestaande uit de onderdelen Voorwoord, Samenvatting ROVA in 2018, Kerngegevens, Profiel ROVA, Verslag over 2018, Governance);
- de in deel C van het jaarverslag opgenomen overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW vereist is.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De directie is verantwoordelijk voor het opstellen van deel A van het jaarverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN DE DIRECTIE EN DE RAAD VAN COMMISSARISSEN VOOR DE JAARREKENING

De directie is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is de directie verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die de directie noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de directie afwegen of de onderneming in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet de directie de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de directie het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

De directie moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de vennootschap.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie

verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

CONTROLEVERKLARING ACCOUNTANT

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de directie en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door de directie gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderneming haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een onderneming haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van commissarissen dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Apeldoorn, 15 april 2019

MAZARS ACCOUNTANTS N.V.

w.g. drs. F. Mazenier RA

TEKST EN PRODUCTIE

NV ROVA Holding April 2019

✉ Postbus 200, 8000 AE Zwolle

📞 038 427 37 02

💻 info@rova.nl / www.rova.nl

BEELDMERK

ROVA heeft duurzaamheid hoog in het vaandel staan. Het streven naar duurzaamheid is daarom ook terug te vinden in de keuze van ons beeldmerk, het roodborstje. Deze vogelsoort is nogal gevoelig voor milieu-invloeden. De populatie groeit als de samenleving verantwoord omgaat met haar leefomgeving en dus ook met afval. Lukt dat de samenleving, dan kunnen we nog lang genieten van de aanwezigheid van het roodborstje.

mooi voor
elkaar.